

§ 7

Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275) (GN/2021:120)

Beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget Kommunkoncernens plan för Klimat (KSKF/2021:275) till nämnden för yttrande senast den 1 mars 2022.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument: varav det ena är Kommunkoncernens plan för Klimat.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Barn- och utbildningsförvaltningen yttrar sig över förslaget i skrivelse den 11 januari 2022. Av yttrandet framgår bland annat att nämnden ser positivt på att Kommunkoncernens plan för Klimat tas fram. Vidare anses att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Då detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Yrkanden

Robin Tannarp (M) och Josefine Helleday (S) yrkar bifall till framlagt förslag.

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut vilket blir nämndens beslut.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Gymnasienämnden

Förslag till beslut – Gymnasienämndens yttrande över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag
- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat, som nämnden här yttrar sig över, beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till Gymnasienämndens yttrande över GN/2021:121 - Remiss från kommunstyrelsen – Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7).

Gymnasienämndens yttrande

Nämnden ser positivt på att kommunkoncernens plan för klimat tas fram. Nämnden anser att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Nämnden är positiv till att förstärka ansvaret på respektive enhet att fatta beslut om vilka åtgärder som ger mest effekt. Detta ligger väl i linje med Eskilstuna kommunkoncerns arbete med tillitsbaserad styrning.

Barn- och utbildningsförvaltningens huvudsakliga källor till utsläpp är inom uppvärmning av lokaler, verksamhetsel samt inom inköp av varor och tjänster. Nämnden ämnar att fortsatt jobba förvaltningsövergripande, i huvudsak med Kommunfastigheter, och i dialog med Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö för att minska förvaltningens totala utsläpp.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Fredrik Karlsson
Tf. skolchef

§ 8 Yttrande över remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (SEN/2021:52)

Beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Ärendebeskrivning

Service förvaltningen ger i skrivelse, daterad den 10 januari 2022, förslag till beslut.

Kommunledningskontoret har drivit uppdateringen av den befintliga klimatplanen i projektform. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område (ärende KSKF/2021:7)
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Representanter från förvaltningar och bolag har bidragit vid insamlingen av data inför den kartläggning som gjorts (bilaga 1). Kartläggningen har genomförts av extern konsult.

Under projektet har temagrupper med representanter från koncernens verksamheter varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som samlats i en aktivitetsbank. Stor vikt har även lagts vid dialog om möjliga arbetssätt där förvaltningar, processgrupper och bolagsledningarna deltagit i möten och workshops och lämnat synpunkter.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Tillitsbaserad styrning i en komplex fråga kräver en modig organisation och att processtyrning, stöd, analys och uppföljning fungerar. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetandegöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Yttrande över förslag till plan för klimat ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 mars 2022.

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden har tagit del av förslaget till plan för klimat och ställer sig bakom förslaget. Några kommentarer för att om möjligt förtydliga vissa delar är:

- I bilaga 1 finns rubriken "Potential för utsläppsminskning" på sidorna där utsläppsresultatet redovisas per bolag/förvaltning. Listan på potentialer är inte fullständig utan åtgärder som handlar om att till exempel nyttja digitaliseringens möjligheter, arbeta aktivt med återbruk av material eller andra cirkulära projekt kunna finnas med. Det är klokt att trycka på att varje bolag/förvaltning själva ska hitta rätt åtgärder (tillitsbaserad styrning), så i bilagan skulle förslagsvis rubriken "Potential för utsläppsminskningar – exempel" kunna användas för att markera att det är fritt fram att hitta på andra bra lösningar också.
- Att mäta utsläppen enligt GHG-protokollet är mycket bra och skapar en utmärkt plattform att utgå från. Vi tycker att det i planen bör framgå att mätningar enligt GHG-protokollet ska genomföras frekvent i framtiden så vi kan se om det sker progress. Mätning var tredje år skulle kunna vara rimligt (med det behöver inte stå i planen). Mellan mätningarna bör vi också jobba med att förfinas mätmetoderna, till exempel. att använda mer faktiskt data istället för schabloner inom olika områden.
- Vi skulle vilja se en tydligare koppling till ekonomi för att ta fram och prioritera åtgärder på ett bra sätt. CO2 påverkar ju lika men kostar olika mycket att minska beroende på om vi ska satsa på transporter, byggtreprenader eller vindkraftsparker. För att inte börja med allt samtidigt eller i fel ände (den dyraste), skulle vi vilja se en modell för att arbeta så resurseffektivt som möjligt med klimatplanen. En sådan modell skulle kunna hjälpa förvaltningarna/bolagen i sitt arbete med att ta fram åtgärder. Det skulle kunna stå i planen att en sådan modell tas fram.
- En förutsättning för att kunna minska utsläppen i enlighet med välkända klimatåtgärder som att tanka/ladda rätt drivmedel i tjänstefordonen kräver utbud och tillgång. Här är det viktigt att vi inom koncernen men också tillsammans med andra parter efterfrågar och trycker på.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

- Utbyggnaden av infrastruktur för laddningsstationer är viktig för det växande behovet av laddning av elfordon. Gäller offentliga och snabbladdningsstationer. Samarbete med hela kommunkoncernen är viktigt i denna fråga. Strategin bör vara ett helhetsgrepp om förutsättningar till detta.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Servicenämnden

Yttrande över remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har drivit uppdateringen av den befintliga klimatplanen i projektform. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område (ärende KSKF/2021:7)
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Representanter från förvaltningar och bolag har bidragit vid insamlingen av data inför den kartläggning som gjorts (bilaga 1). Kartläggningen har genomförts av extern konsult.

Under projektet har temagrupper med representanter från koncernens verksamheter varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som samlats i en aktivitetsbank. Stor vikt har även lagts vid dialog om möjliga arbetssätt där förvaltningar, processgrupper och bolagsledningar deltagit i möten och workshops och lämnat synpunkter.

Tillitsbaserad styrning i en komplex fråga kräver en modig organisation och att processtyrning, stöd, analys och uppföljning fungerar. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetandegöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Yttrande över förslag till plan för klimat ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 mars 2022

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden har tagit del av förslaget till plan för klimat och ställer sig bakom förslaget. Några kommentarer för att om möjligt förtydliga vissa delar är:

- I bilaga 1 finns rubriken ”Potential för utsläppsminskning” på sidorna där utsläppsresultatet redovisas per bolag/förvaltning. Listan på potentialer är inte fullständig utan åtgärder som handlar om att till exempel nyttja digitaliseringens möjligheter, arbeta aktivt med återbruk av material eller andra cirkulära projekt kunna finnas med. Det är klokt att trycka på att varje bolag/förvaltning själva ska hitta rätt åtgärder (tillitsbaserad styrning), så i bilagan skulle förslagsvis rubriken ”Potential för utsläppsminskningar – exempel” kunna användas för att markera att det är fritt fram att hitta på andra bra lösningar också.
- Att mäta utsläppen enligt GHG-protokollet är mycket bra och skapar en utmärkt plattform att utgå från. Vi tycker att det i planen bör framgå att mätningar enligt GHG-protokollet ska genomföras frekvent i framtiden så vi kan se om det sker progress. Mätning var tredje år skulle kunna vara rimligt (med det behöver inte stå i planen). Mellan mätningarna bör vi också jobba med att förfina mätmetoderna, till exempel. att använda mer faktiskt data istället för schabloner inom olika områden.
- Vi skulle vilja se en tydligare koppling till ekonomi för att ta fram och prioritera åtgärder på ett bra sätt. CO2 påverkar ju lika men kostar olika mycket att minska beroende på om vi ska satsa på transporter, byggentreprenader eller vindkraftsparker. För att inte börja med allt samtidigt eller i fel ände (den dyraste), skulle vi vilja se en modell för att arbeta så resurseffektivt som möjligt med klimatplanen. En sådan modell skulle kunna hjälpa förvaltningarna/bolagen i sitt arbete med att ta fram åtgärder. Det skulle kunna stå i planen att en sådan modell tas fram.

- En förutsättning för att kunna minska utsläppen i enlighet med välkända klimatåtgärder som att tanka/ladda rätt drivmedel i tjänstefordonen kräver utbud och tillgång. Här är det viktigt att vi inom koncernen men också tillsammans med andra parter efterfrågar och trycker på.
- Utbyggnaden av infrastruktur för laddningsstationer är viktig för det växande behovet av laddning av elfordon. Gäller offentliga och snabbladdningsstationer. Samarbete med hela kommunkoncernen är viktigt i denna fråga. Strategin bör vara ett helhetsgrepp om förutsättningar till detta.

SERVICEFÖRVALTNINGEN

Jörgen Axelsson
förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

AVN/2021:116

§ 6

Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275)

Beslut

1. Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank som finns i verktyget Panorama.

Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 % mellan år 2020 och 2030. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut, fortsatt bidra till global uppvärmning.

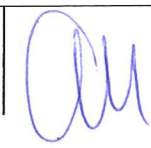
Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanland läns koldioxidbudget där det framgår att utsläppen från år 2020 och framåt behöver minska med 16 procent årligen för att bidra till målsättningarna i Parisavtalet. Det innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

5 fokusområden som kommunkoncernen behöver jobba extra mycket med har valts ut.

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

minska sin klimatpåverkan. I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag.

Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Yttrande

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Kommunkoncernens plan för klimat. Nämnden ser mycket positivt på det framlagda förslaget på plan för kommunkoncernen. Nämnden anser att det är viktigt att det finns en plan som hjälper verksamheterna fokusera för att kunna hantera miljöfrågorna på bästa möjliga sätt och därmed bidra till att klimatmålen för kommunkoncernen uppnås.

Yrkande

Jari Puustinen (M) yrkar bifall till framlagt förslag.

_____ **Beslutet skickas till:** Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Arbetsmarknads- och
vuxenutbildningsnämnden

Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank som finns i [verktyget Panorama](#).

Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 % mellan år 2020 och 2030. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut, fortsatt bidra till global uppvärmning.

Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanland läns koldioxidbudget där det framgår att utsläppen från år 2020 och framåt behöver minska med 16 procent årligen för att bidra till målsättningarna i Parisavtalet. Det innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

5 fokusområden som kommunkoncernen behöver jobba extra mycket med har valts ut.

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att

planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan. I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag.

Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Yttrande

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Kommunkoncernens plan för klimat. Nämnden ser mycket positivt på det framlagda förslaget på plan för kommunkoncernen. Nämnden anser att det är viktigt att det finns en plan som hjälper verksamheterna fokusera för att kunna hantera miljöfrågorna på bästa möjliga sätt och därmed bidra till att klimatmålen för kommunkoncernen uppnås.

Beslutet skickas till: kommunstyrelsen

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Magnus Minh Gustafsson
Förvaltningschef

ÖFNES/2021:49

§ 9

Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275)

Beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022.

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetsätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan.

Yttrande

Överförmyndarnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad och grundar sig på en väl genomförd kartläggning. Fördelaktigt är att miljöarbetet planeras ingå i årshjulsarbetet, samt att det finns interna medel att ansöka om för tillhörande aktiviteter.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen-Eskilstunas kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022.

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan.

Yttrande

Överförmyndarnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad och grundar sig på en väl genomförd kartläggning. Fördelaktigt är att miljöarbetet planeras ingå i årshjulsarbetet, samt att det finns interna medel att ansöka om för tillhörande aktiviteter.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

§ 8

Remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275) (GSN/2021:641)

Beslut

1. Yttrandet antas med tillägg enligt bilaga A och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget Kommunkoncernens plan för Klimat (KSKF/2021:275) till nämnden för yttrande senast den 1 mars 2022.

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument: varav det ena är Kommunkoncernens plan för Klimat.

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Barn- och utbildningsförvaltningen yttrar sig över förslaget i skrivelse den 14 januari 2022. Av yttrandet framgår bland annat att nämnden ser positivt på att Kommunkoncernens plan för Klimat tas fram. Vidare anses att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Då detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Yrkanden

Ida Myrbäck (V) yrkar bifall till framlagt förslag med följande tillägg ”Klimatplanen behöver, för att kunna få den önskade effekten, tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp” (bilaga A).

Ordföranden frågar nämnden om tilläggsyrkandet får läggas till. Vilket nämnder godkänner.

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut vilket blir nämndens beslut.

Beslutet skickas till:

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Grundskolenämnden 2022-02-11

Ärende 5 - Klimatplan Eskilstuna (KSKF20217)

Jag yrkar på ett tillägg till remissvaret att:

Klimatplanen behöver för att kunna få den önskade effekten tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp.

Ida Myrbäck (V)

Grundskolenämnden

Yttrande över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag
- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat, som nämnden här yttrar sig över, beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till Grundskolenämndens yttrande över GSN/2021:640 - Remiss från kommunstyrelsen – Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7).

Grundskolenämndens yttrande

Nämnden ser positivt på att kommunkoncernens plan för klimat tas fram. Nämnden anser att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Nämnden är positiv till att förstärka ansvaret på respektive enhet att fatta beslut om vilka åtgärder som ger mest effekt. Detta ligger väl i linje med Eskilstuna kommunkoncerns arbete med tillitsbaserad styrning.

Barn- och utbildningsförvaltningens huvudsakliga källor till utsläpp är inom uppvärmning av lokaler, verksamhetsel samt inom inköp av varor och tjänster. Nämnden ämnar att fortsatt jobba förvaltningsövergripande, i huvudsak med Kommunfastigheter, och i dialog med Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö för att minska förvaltningens totala utsläpp.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Hans Ringström
Skolchef

§ 12

Socialnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (SOCN/2021:142)

Socialnämndens beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad och grundar sig på en väl genomförd kartläggning. Fördelaktigt är att miljöarbetet planeras ingå i årshjulsarbetet, samt att det finns interna medel att ansöka om för tillhörande aktiviteter.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Socialnämnden

Socialnämndens yttrande över remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Nämnden godkänner yttrandet och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 Mars 2022. Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetsätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig positiva till föreslagen plan och har inga tillägg. Nämnden anser att planen är tydligt formulerad och grundar sig på en väl genomförd kartläggning. Fördelaktigt är att miljöarbetet planeras ingå i årshjulsarbetet, samt att det finns interna medel att ansöka om för tillhörande aktiviteter.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

§ 8

Remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275)

Beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag
- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat, som nämnden här yttrar sig över, beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till Förskolenämndens yttrande över FSN/2021:125 - Remiss från kommunstyrelsen – Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7).

Förskolenämndens yttrande

Nämnden ser positivt på att kommunkoncernens plan för klimat tas fram. Nämnden anser att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Nämnden är positiv till att förstärka ansvaret på respektive enhet att fatta beslut om vilka åtgärder som ger mest effekt. Detta ligger väl i linje med Eskilstuna kommunkoncerns arbete med tillitsbaserad styrning.

Nämnden betraktar förslaget om användning av återvunnet byggmaterial och att avstå från nybyggnation (se Bilaga 2, s. 7), med tveksamhet i förhållande till verksamhetens utveckling, då det inte förefaller vara genomförbart i alla led. Vid nybyggnation eftersträvas enhetlighet och rådande standardkrav för pedagogisk miljö, material och miljö. Upphandlingsregler med mera ska också följas. Storskalig drift av denna typ av återvinningsverksamhet kan bli kostnadsdrivande om det läggs på kommunens ansvar att tillgodose detta. Det kan också ifrågasättas om detta ligger inom den kommunala kompetensen. Risk föreligger även att rivningsarbete försenas och fördyras om allt material ska tas tillvara enligt andra principer än för ordinarie återvinning.

Om det går att uppfylla enhetlighet, pedagogiska, miljö- och upphandlingsmässiga krav, samt att undvika kostnadsdrivande påverkan och negativ tidspåverkan på lokalförsörjning, nybyggnation och ombyggnation ser nämnden dock inte något i sak negativt med att använda sig av återvunnet material.

Barn- och utbildningsförvaltningens huvudsakliga källor till utsläpp är inom uppvärmning av lokaler, verksamhetsel samt inom inköp av varor och tjänster. Nämnden ämnar att fortsatt jobba förvaltningsövergripande, i huvudsak med Kommunfastigheter, och i dialog med Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö för att minska förvaltningens totala utsläpp.

Yrkande

Björn Larsson (S) yrkar bifall till framlagt förslag.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förskolenämnden

Förslag till beslut - Förskolenämndens yttrande över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

1. Yttrandet antas och översänds till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har från år 2019 drivit ett projekt för att uppdatera kommunens befintliga klimatplan till att omfatta alla aktörer inom det geografiska området Eskilstuna kommun. Projektet har mynnat ut i förslag på två olika styrdokument:

- Kommunkoncernens plan för klimat, som omfattar verksamheten som sker inom dess nämnder och bolag
- Klimatprogram Eskilstuna, som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område

Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål. Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045 och delmålet är att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till år 2030.

Kommunkoncernens plan för klimat, som nämnden här yttrar sig över, beskriver kommunorganisationens bidrag för att Klimatprogrammets mål ska kunna uppnås.

Nämndens yttrande ska ses som kopplat till Förskolenämndens yttrande över FSN/2021:125 - Remiss från kommunstyrelsen – Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7).

Förskolenämndens yttrande

Nämnden ser positivt på att kommunkoncernens plan för klimat tas fram. Nämnden anser att det är positivt att Klimatprogrammets genomförande inom kommunen integreras i befintligt styrsystem och verksamhetsplanering. Detta är en nödvändighet för att planen och kommunkoncernens arbete ska nå bäst effekt och uppfattas som en naturlig del av verksamheten.

Nämnden är positiv till att förstärka ansvaret på respektive enhet att fatta beslut om vilka åtgärder som ger mest effekt. Detta ligger väl i linje med Eskilstuna kommunkoncerns arbete med tillitsbaserad styrning.

Nämnden betraktar förslaget om användning av återvunnet byggmaterial och att avstå från nybyggnation (se Bilaga 2, s. 7), med tveksamhet i förhållande till verksamhetens utveckling, då det inte förefaller vara genomförbart i alla led. Vid nybyggnation eftersträvas enhetlighet och rådande standardkrav för pedagogisk miljö, material och miljö. Upphandlingsregler med mera ska också följas. Storskalig drift av denna typ av återvinningsverksamhet kan bli kostnadsdrivande om det läggs på kommunens ansvar att tillgodose detta. Det kan också ifrågasättas om detta ligger inom den kommunala kompetensen. Risk föreligger även att rivningsarbete försenas och fördyras om allt material ska tas tillvara enligt andra principer än för ordinarie återvinning.

Om det går att uppfylla enhetlighet, pedagogiska, miljö- och upphandlingsmässiga krav, samt att undvika kostnadsdrivande påverkan och negativ tidspåverkan på lokalförsörjning, nybyggnation och ombyggnation ser nämnden dock inte något i sak negativt med att använda sig av återvunnet material.

Barn- och utbildningsförvaltningens huvudsakliga källor till utsläpp är inom uppvärmning av lokaler, verksamhetsel samt inom inköp av varor och tjänster. Nämnden ämnar att fortsatt jobba förvaltningsövergripande, i huvudsak med Kommunfastigheter, och i dialog med Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö för att minska förvaltningens totala utsläpp.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Tina Persson
Skolchef

§ 16

Yttrande över remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275) (VON/2021:174)

Beslut

Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Reservation

Maria Forsberg (V) reserverar sig mot beslutet och lämnar en skriftlig reservation (Bilaga B).

Skriftligt yrkande

Maria Forsberg (V) lämnar ett skriftligt yrkande (Bilaga C).

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsförvaltningen ger i skrivelse, daterad den 4 januari 2022, förslag till beslut.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275) på remiss till bland annat vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022.

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Plan för klimat ska gälla till och med 2027-12-31. Under remissfasen efterfrågas särskilt nämndens samlade uppfattning om förslaget och dess relevans, sådant som är särskilt bra med remissförslaget och eventuella synpunkter på sådant som behöver ändras.

Sammanfattning av Eskilstunas plan för klimat

Eskilstunas plan för klimat har samma mål och fokusområden som Eskilstunas klimatprogram. Kommunkoncernens plan för klimat beskriver mål, fokusområden och process för att minska koncernens klimatpåverkan. Förslag på aktiviteter som både koncernen och andra aktörer kan genomföra finns samlade i en aktivitetsbank.

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar både direkt och indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet. Kommunkoncernens plan för klimat och dess fortsatta implementering utgör en del av kommunens energiplanering. Kommunkoncernens plan för klimat omfattar inte klimatanpassningsfrågor.

Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045.

Klimatpåverkan från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med 80 procent till år

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2030. För att konkretisera var minskningarna teoretiskt kan ske så har kända potentialer för minskning tagits fram och redovisas i en bilaga. Potentialbedömningen visar att även om kända åtgärder genomförs har vi idag inte alla svar på hur målen ska nås, utan detta måste lösas på ett innovativt sätt i en gemensam arbetsprocess.

Vård- och omsorgsnämndens utsläpp utgör cirka 6 procent av koncernen (cirka 10800 ton CO₂e). Utsläppskällorna är uppvärmning av verksamhetslokaler och elanvändning, inköp varor och tjänster samt tjänsteresor.

Potential för utsläppsminskning finns inom nyttjande av verksamhetens lokalytor, minska behov av värme, el och kyla i verksamhetslokaler samt att ställa krav avseende klimatutsläpp på anlitade entreprenörer.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning. För att planens mål ska kunna uppnås krävs att varje nämnd och bolagsstyrelse planerar och genomför åtgärder på kort och lång sikt. För att koncernens mål ska kunna nås ska alla nämnder och bolagsstyrelser bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat samt i genomförandet av Klimatprogram Eskilstuna. Respektive nämnd och bolagsstyrelse ska säkerställa att andra kommunala styrdokument och processer styr mot att uppnå klimatmålen.

Grundprincipen är att åtgärder finansieras inom befintlig ram både för nämnder och bolagsstyrelser.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till yttrande

Vård- och omsorgsnämndens samlade uppfattning är att förslaget till plan för klimat är relevant och bra. Det är särskilt bra att planen på nämndnivå och motsvarande tydliggör omfattningen av utsläpp, utsläppskällor och potential för utsläppsminskning. Även att det finns en aktivitetsbank med möjliga åtgärder är bra. Nämnden uppskattar tillämpningen av tillitsbaserad styrning men vill också framhålla att i klimatarbetet, som är både brådskande och långsiktigt samt komplicerat och abstrakt, så kan det vara viktigt med både stöd och uppföljning för att säkerställa att tillräckligt med åtgärder utförs i tid. Exempelvis blir det med planens upplägg viktigt att det finns en efterfrågan på, och förutsättningar för, att nämnder och andra aktörer regelbundet identifierar nya svar på hur målen ska nås.

Yrkanden

Majo Brostedt (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Maria Forsberg (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag samt tillägg att planen behöver tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp (yrkandet redovisas i bilaga C).

Majo Brostedt (S) yrkar avslag på Maria Forsbergs (V) tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns följande förslag till beslut:

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

- Maria Forsbergs (V) yrkande om bifall till tilläggsyrkandet.
- Majo Brostedts (S) yrkande om avslag på Maria Forsbergs (V) tilläggsyrkande.

Ordföranden föreslår att förslagen ställs mot varandra. Vård- och omsorgsnämnden godkänner propositionsordning.

Efter ställd proposition finner ordföranden att vård- och omsorgsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

VON 2022-02-01
Bilaga B

Vård och omsorgsnämnden 2022-02-01

Ärende KSKF/2021:275

Yttrande över remiss Eskilstunas plan för klimat

Reservation

Jag reserverar mig mot att nämnden inte ville lägga till mitt yrkande om att *"Klimatplanen behöver för att kunna få den önskade effekten tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp."*

Jag och Vänsterpartiet anser att det är bra och ambitiösa mål i planen, men är orolig för att med den utformning den har idag, riskerar kommunen att inte leva upp till de satta målen utifrån den angivna tidsramen. Vi tror att den behöver kompletteras med mer konkret, mätbar och tidsatta åtgärder.

Maria Forsberg (V)

Yrkande klimatplan

Jag yrkar att i yttrandet lägga till följande mening på passande ställe:

"Klimatplanen behöver för att kunna få den önskade effekten tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp."

Maria Forsberg

Vänsterpartiet

Vård- och
omsorgsnämnden

Yttrande över remiss Eskilstunas plan för klimat (KSKF/2021:275)

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/2021:275) på remiss till bland annat vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 1 mars 2022.

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Plan för klimat ska gälla till och med 2027-12-31. Under remissfasen efterfrågas särskilt nämndens samlade uppfattning om förslaget och dess relevans, sådant som är särskilt bra med remissförslaget och eventuella synpunkter på sådant som behöver ändras.

Sammanfattning av Eskilstunas plan för klimat

Eskilstunas plan för klimat har samma mål och fokusområden som Eskilstunas klimatprogram. Kommunkoncernens plan för klimat beskriver mål, fokusområden och process för att minska koncernens klimatpåverkan. Förslag på aktiviteter som både koncernen och andra aktörer kan genomföra finns samlade i en aktivitetsbank.

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar både direkt och indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet. Kommunkoncernens plan för klimat och dess fortsatta implementering utgör en del av kommunens energiplanering. Kommunkoncernens plan för klimat omfattar inte klimatanpassningsfrågor.

Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045. Klimatpåverkan från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med 80 procent till år 2030. För att konkretisera var minskningarna teoretiskt kan ske så har kända potentialer för minskning tagits fram och redovisas i en bilaga. Potentialbedömningen

visar att även om kända åtgärder genomförs har vi idag inte alla svar på hur målen ska nås, utan detta måste lösas på ett innovativt sätt i en gemensam arbetsprocess.

Vård- och omsorgsnämndens utsläpp utgör cirka 6 procent av koncernen (cirka 10800 ton CO₂e). Utsläppskällorna är uppvärmning av verksamhetslokaler och elanvändning, inköp varor och tjänster samt tjänsteresor.

Potential för utsläppsminskning finns inom nyttjande av verksamhetens lokalytor, minska behov av värme, el och kyla i verksamhetslokaler samt att ställa krav avseende klimatutsläpp på anlitate entreprenörer.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning. För att planens mål ska kunna uppnås krävs att varje nämnd och bolagsstyrelse planerar och genomför åtgärder på kort och lång sikt. För att koncernens mål ska kunna nås ska alla nämnder och bolagsstyrelser bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat samt i genomförandet av Klimatprogram Eskilstuna. Respektive nämnd och bolagsstyrelse ska säkerställa att andra kommunala styrdokument och processer styr mot att uppnå klimatmålen.

Grundprincipen är att åtgärder finansieras inom befintlig ram både för nämnder och bolagsstyrelser.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till yttrande

Vård- och omsorgsnämndens samlade uppfattning är att förslaget till plan för klimat är relevant och bra. Det är särskilt bra att planen på nämndnivå och motsvarande tydliggör omfattningen av utsläpp, utsläppskällor och potential för utsläppsminskning. Även att det finns en aktivitetsbank med möjliga åtgärder är bra. Nämnden uppskattar tillämpningen av tillitsbaserad styrning men vill också framhålla att i klimatarbetet, som är både brådskande och långsiktigt samt komplicerat och abstrakt, så kan det vara viktigt med både stöd och uppföljning för att säkerställa att tillräckligt med åtgärder utförs i tid. Exempelvis blir det med planens upplägg viktigt att det finns en efterfrågan på, och förutsättningar för, att nämnder och andra aktörer regelbundet identifierar nya svar på hur målen ska nås.

Johan Lindström
Förvaltningschef

Åsa Tavemark
Utredningschef

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

§ 35

Remissyttrande Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Deltar inte i beslut

Erika Rydja Sandvik (L), Olov Åslund (MP), Alar Kuutmann (V) och Susanne Bergqvist (SD) deltar inte i beslut.

Synpunkter på planen

Miljö- och räddningstjänstnämnden ställer sig bakom förslaget till plan. Planen är ett naturligt nästa steg efter klimatprogrammet som fokuserar på mål för klimatarbetet. Planen förklarar på översiktlig nivå ansvaret för genomförande av klimatåtgärder i kommunkoncernen. Med ett tillitsbaserat arbetssätt blir det sedan upp till alla delar i koncernen att ta fram och genomföra specifika åtgärder.

I Klimatprogrammet beskrivs behovet av en exponentiell takt i arbetet. Det blir då viktigt att tidigt prioritera åtgärder som ger stor klimatnytta. Planen sätter mål för koncernen om att minska klimatpåverkan med 80% till 2030 och vara klimatpositiv till 2045. Det är motiverade och utmanande mål men planen hanterar inte riktigt hur vi ska nå en exponentiell utveckling fram till 2030 utan hänvisar i princip till följande text i klimatprogrammet: ”Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanlands läns koldioxidbudget som idag uppger att utsläppsminskningen behöver ske med ca 16% per år.” Det skulle stärka den ansatsen om just behovet av just en exponentiell utsläppsminskning även nämns i planen.

Att kartlägga med en etablerad standard som GHG-protokollet verkar vara ett bra sätt att få en bild av koncernens läge. I bilagan ”Strategisk miljöbedömning” under rubriken ”Uppföljning” anges att målen i programmet följs upp årligen. Däremot skrivs inget om uppföljning med stöd av GHG-metoden. Det skulle enligt nämndens mening kunna vara värdefullt med något intervall.

Ärendet

Miljö- och räddningstjänstnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige eller av berörd nämnd.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret har arbetat fram ett förslag till uppdatering av den befintliga klimatplanen. Samtidigt har man använt den nu gällande strukturen för styrdokument Projektet har mynnat ut i två olika dokument och därmed också ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Beslutet skickas till:

Kommunrevisionen

Yrkande

Geerth Gustavsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Remissyttrande Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Miljö- och räddningstjänstnämndens beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Synpunkter på planen

Miljö- och räddningstjänstnämnden ställer sig bakom förslaget till plan. Planen är ett naturligt nästa steg efter klimatprogrammet som fokuserar på mål för klimatarbetet. Planen förklarar på översiktlig nivå ansvaret för genomförande av klimatåtgärder i kommunkoncernen. Med ett tillitsbaserat arbetssätt blir det sedan upp till alla delar i koncernen att ta fram och genomföra specifika åtgärder.

I Klimatprogrammet beskrivs behovet av en exponentiell takt i arbetet. Det blir då viktigt att tidigt prioritera åtgärder som ger stor klimatnytta. Planen sätter mål för koncernen om att minska klimatpåverkan med 80% till 2030 och vara klimatpositiv till 2045. Det är motiverade och utmanande mål men planen hanterar inte riktigt hur vi ska nå en exponentiell utveckling fram till 2030 utan hänvisar i princip till följande text i klimatprogrammet: ”Klimatprogrammets inriktning är att följa Södermanlands läns koldioxidbudget som idag uppger att utsläppsminskningen behöver ske med ca 16% per år.” Det skulle stärka den ansatsen om just behovet av just en exponentiell utsläppsminskning även nämns i planen.

Att kartlägga med en etablerad standard som GHG-protokollet verkar vara ett bra sätt att få en bild av koncernens läge. I bilagan ”Strategisk miljöbedömning” under rubriken ”Uppföljning” anges att målen i programmet följs upp årligen. Däremot skrivs inget om uppföljning med stöd av GHG-metoden. Det skulle enligt nämndens mening kunna vara värdefullt med något intervall.

Ärendet

Miljö- och räddningstjänstnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat. En plan är ett styrande dokument som

ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige eller av berörd nämnd.

Kommunledningskontoret har arbetat fram ett förslag till uppdatering av den befintliga klimatplanen. Samtidigt har man använt den nu gällande strukturen för styrdokument. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och därmed också ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område.
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Ulf Lindstrand
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:

Kommunrevisionen

Kultur- och
fritidsnämnden

Yttrande över remiss – Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har drivit uppdateringen av den befintliga klimatplanen i projektform. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område (ärende KSKF/2021:7)
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Representanter från förvaltningar och bolag har bidragit vid insamlingen av data inför den kartläggning som gjorts (bilaga 1). Kartläggningen har genomförts av extern konsult.

Under projektet har temagrupper med representanter från koncernens verksamheter varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som samlats i en aktivitetsbank. Stor vikt har även lagts vid dialog om möjliga arbetssätt där förvaltningar, processgrupper och bolagsledningar deltagit i möten och workshops och lämnat synpunkter.

Tillitsbaserad styrning i en komplex fråga kräver en modig organisation och att processtyrning, stöd, analys och uppföljning fungerar. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetandegöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att föreliggande förslag till kommunkoncernens plan för klimat sänds ut på remiss. Remisstiden pågår från december 2021 till 1 april 2022. Efter bearbetning av inkomna synpunkter är tidsplanen att förslaget ska komma upp för antagande i kommunfullmäktige i maj 2022.

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till framtagen klimatplan som innehåller konkreta mål och riktlinjer att följa för att uppnå klimatprogrammets uppsatta mål.

Kultur - och fritidsnämnden anser att ett förtydligande gällande hur klimatarbetet på koncernen ska drivas. Nämnden ser positivt på att koncernen tillämpar tillitsbaserad styrning, det behöver dock förtydligas hur ansvaret mellan nämnd, bolag och koncernens processer ska fördelas och drivas då klimatutredningen visar på klimatpåverkan per nämnd och bolag, inte per process. Exempelvis har Kultur- och fritidsnämnden sin största utsläppskälla i form av verksamhetsel och uppvärmning av verksamhetslokaler (54%), i bilaga 1 *Sammanfattning av klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet* framgår också att en potential för utsläppsminskning är samverkan med Eskilstuna Kommunfastigheter AB i syfte att minska behov av värme- el och kyla i verksamhetslokaler. Detta är ett arbete som nämnden anser bör ske på koncernövergripande nivå och kan med fördel samordnas centralt.

Enligt klimatplanen har medel till kommunens verksamheter för klimatsatsningar som har stor klimatnytta avsatts. Medlen kan till exempel användas för att täcka merkostnader för prioriterade satsningar. En modell tas fram för att bedöma klimatnytta, hur medlen fördelas och effekten följs upp. Kultur- och fritidsnämnden anser att modellen som klimatplanen hänvisar till gällande finansiering och prioritering behöver tas fram centralt för hela kommunkoncernen för att kommunkoncernen ska ha rätt förutsättningar vid framtagning åtgärder för att minska klimatpåverkan.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

§ 24

Svar på remiss från kommunstyrelsen - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KFN/2021:157)

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Avstår från att delta i beslutet

Mikael Strömberg (SD), Stefan Bergqvist (SD), Fredrik Jonasson (SD), Stefan Sjöberg (MP) samt Diyar Alis (L) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har drivit uppdateringen av den befintliga klimatplanen i projektform. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område (ärende KSKF/2021:7).
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Representanter från förvaltningar och bolag har bidragit vid insamlingen av data inför den kartläggning som gjorts (bilaga 1, tillhörande ärendet). Kartläggningen har genomförts av extern konsult.

Under projektet har temagrupper med representanter från koncernens verksamheter varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som samlats i en aktivitetsbank. Stor vikt har även lagts vid dialog om möjliga arbetssätt där förvaltningar,

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

processgrupper och bolagsledningarna deltagit i möten och workshops och lämnat synpunkter.

Tillitsbaserad styrning i en komplex fråga kräver en modig organisation och att processtyrning, stöd, analys och uppföljning fungerar. Remissfasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och förslaget arbetsätt samt att medvetandegöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Kommunstyrelsen föreslår besluta att föreliggande förslag till kommunkoncernens plan för klimat sänds ut på remiss. Remisstiden pågår från december 2021 till 1 april 2022. Efter bearbetning av inkomna synpunkter är tidsplanen att förslaget ska komma upp för antagande i kommunfullmäktige i maj 2022.

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till framtagen klimatplan som innehåller konkreta mål och riktlinjer att följa för att uppnå klimatprogrammets uppsatta mål.

Kultur- och fritidsnämnden anser att ett förtydligande gällande hur klimatarbetet på koncernen ska drivas. Nämnden ser positivt på att koncernen tillämpar tillitsbaserad styrning, det behöver dock förtydligas hur ansvaret mellan nämnd, bolag och koncernens processer ska fördelas och drivas då klimatutredningen visar på klimatpåverkan per nämnd och bolag, inte per process. Exempelvis har kultur- och fritidsnämnden sin största utsläppskälla i form av verksamhetslokaler (54 %), i bilaga 1, tillhörande ärendet, *Sammanfattning av klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet* framgår också att en potential för utsläppsminskning är samverkan med Eskilstuna Kommunfastigheter AB i syfte att minska behov av värme- el och kyla i verksamhetslokaler. Detta är ett arbete som nämnden anser bör ske på koncernövergripande nivå och kan med fördel samordnas centralt.

Enligt klimatplanen har medel till kommunens verksamheter för klimatsatsningar som har stor klimatnytta avsatts. Medlen kan till exempel användas för att täcka merkostnader för prioriterade satsningar. En modell tas fram för att bedöma klimatnytta, hur medlen fördelas och effekten följs upp. Kultur- och fritidsnämnden anser att modellen som klimatplanen hänvisar till gällande finansiering och prioritering behöver tas fram centralt för hela kommunkoncernen för att kommunkoncernen ska ha rätt förutsättningar vid framtagning åtgärder för att minska klimatpåverkan.

Yrkanden

Marie Svensson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 11 Yttrande över remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (TSN/2021:69)

Beslut

Yttrandet godkänns och skickas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Deltar ej i beslutet

Peter Laufer (SD) och Ingela Glemhorn (SD) deltar ej i beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret ger i skrivelse, daterad den 8 mars 2022, förslag till beslut.

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Remiss fasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetengöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Torshälla stads nämnd ställer sig positiva till framtagen plan för klimat som innehåller konkreta mål och riktlinjer att följa för att uppnå klimatprogrammets uppsatta mål. I kartläggningen nämns det att resultat för kultur- och fritidsnämnden och stadsbyggnadsnämnden inkluderar drift av kultur och fritidsverksamhet respektive för drift av gator och vägar för Torshälla stads nämnd. Nämnden har tagit del av stadsbyggnads- samt kultur- och fritidsförvaltningarnas underlag till yttrande till respektive nämnd. Dessa yttranden är inkluderade nedan i sin helhet och Torshälla stads nämnd ställer sig bakom dessa yttranden.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Torshälla stads nämnd

Yttrande över remiss - Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Torshälla stads nämnd godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat antas.

Sammanfattning

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås. Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Remiss fasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetengöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Torshälla stads nämnd ställer sig positiva till framtagna plan för klimat som innehåller konkreta mål och riktlinjer att följa för att uppnå klimatprogrammets uppsatta mål. I kartläggningen nämns det att resultat för KFN och SBN inkluderar drift av kultur och fritidsverksamhet respektive för drift av gator och vägar för Torshälla stads nämnd. Nämnden har tagit del av stadsbyggnads- samt kultur- och fritidsförvaltningarnas underlag till yttrande till respektive nämnd. Dessa yttranden är inkluderade nedan i sin helhet och Torshälla stads nämnd ställer sig bakom dessa yttranden.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har drivit uppdateringen av den befintliga klimatplanen i projektform. Projektet har mynnat ut i två olika dokument och ärenden, baserat på frågans koppling till rådighet och mätbarhet:

- Klimatprogram Eskilstuna som omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område (ärende KSKF/2021:7)
- Kommunkoncernens plan för klimat som omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att Klimatprogrammets mål ska uppnås.

Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank (verktyget Panorama).

Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet.

Planen innehåller mål och fem fokusområden samt en beskrivning av fortsatt arbetssätt. Till planen finns en bilaga med en kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Underlaget visar vilka förvaltningar och bolag som har störst klimatpåverkan och var mest åtgärder behövs. Kartläggningen inkluderar även indirekt klimatpåverkan som uppkommer till följd av koncernens verksamhet via till exempel inköp av varor och tjänster.

Representanter från förvaltningar och bolag har bidragit vid insamlingen av data inför den kartläggning som gjorts (bilaga 1). Kartläggningen har genomförts av extern konsult.

Under projektet har temagrupper med representanter från koncernens verksamheter varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som samlats i en aktivitetsbank. Stor vikt har även lagts vid dialog om möjliga arbetssätt där förvaltningar, processgrupper och bolagsledningar deltagit i möten och workshops och lämnat synpunkter.

Tillitsbaserad styrning i en komplex fråga kräver en modig organisation och att processtyrning, stöd, analys och uppföljning fungerar. Remiss fasen syftar till att förankra och få in synpunkter på mål och föreslaget arbetssätt samt att medvetandegöra omfattning och fördelning av de utsläpp som koncernens verksamheter orsakar.

Remisstiden pågår från december 2021 till 1 april 2022. Efter bearbetning av inkomna synpunkter är tidsplanen att förslaget ska komma upp för antagande i kommunfullmäktige i maj 2022. Sedan ska alla förvaltningar och bolag, under 2022, ta fram en lokal plan för klimat.

Torshälla stads nämnds yttrande

Torshälla stads nämnd ställer sig positiva till framtagna plan för klimat som innehåller konkreta mål och riktlinjer att följa för att uppnå klimatprogrammets uppsatta mål. I kartläggningen nämns det att resultat för KFN och SBN inkluderar drift av kultur och fritidsverksamhet respektive för drift av gator och vägar för Torshälla stads nämnd.

Nämnden har tagit del av stadsbyggnads- samt kultur- och fritidsförvaltningarnas underlag till yttrande till respektive nämnd. Dessa yttranden är inkluderade nedan i sin helhet och Torshälla stads nämnd ställer sig bakom dessa yttranden.

Kultur- och fritidsförvaltningens underlag

Kultur- och fritidsnämnden anser att ett förtydligande gällande hur klimatarbetet på koncernen ska drivas. Nämnden ser positivt på att koncernen tillämpar tillitsbaserad styrning, det behöver dock förtydligas hur ansvaret mellan nämnd, bolag och koncernens processer ska fördelas och drivas då klimatutredningen visar på

klimatpåverkan per nämnd och bolag, inte per process. Exempelvis har Kultur- och fritidsnämnden sin största utsläppskälla i form av verksamhetsel och uppvärmning av verksamhetslokaler (54%), i bilaga 1 *Sammanfattning av klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet* framgår också att en potential för utsläppsminskning är samverkan med Eskilstuna Kommunfastigheter AB i syfte att minska behov av värme- el och kyla i verksamhetslokaler. Detta är ett arbete som nämnden anser bör ske på koncernövergripande nivå och kan med fördel samordnas centralt.

Enligt klimatplanen har medel till kommunens verksamheter för klimatsatsningar som har stor klimatnytta avsatts. Medlen kan till exempel användas för att täcka merkostnader för prioriterade satsningar. En modell tas fram för att bedöma klimatnytta, hur medlen fördelas och effekten följs upp. Kultur- och fritidsnämnden anser att modellen som klimatplanen hänvisar till gällande finansiering och prioritering behöver tas fram centralt för hela kommunkoncernen för att kommunkoncernen ska ha rätt förutsättningar vid framtagna åtgärder för att minska klimatpåverkan.

Stadsbyggnadsförvaltningens underlag

Tidshorisont

-Tidshorisonten är 2027 enligt strategisk inriktning? Önskvärt att tidshorisonten borde vara "2030 med utblick 2050" för att koppla till Vision 2030 och översiktsplan 2030.

Mål

Mål kopplar väl till globala, nationella och regionala mål gällande klimat. Tydligare koppling till Agenda 2030 övriga mål önskas då målen ska ses som integrerade och odelbara. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet. Mål för koncernen finns rådighet kring varvid dessa kan i vissa fall skulle kunna gå ett steg längre (se nedan).

Arbetets upplägg

-Det är ett omfattande material och arbete som ligger bakom program och plan samtidigt mycket som kvarstår på förvaltning och bolagsnivå. Klimatprogram för Eskilstuna har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Det är positivt att en bred samverkan ligger bakom. Stadsbyggnadsförvaltning har initialt varit delaktig i temagrupper handel och restaurang, transport, bygg och anläggning. Stor del av arbetet som gjordes i grupperna ligger i aktivitetsbanken panorama. Temagrupper från Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att förarbetet inte är så synligt i slutmaterialet program och plan (se nedan).

-Det finns en rad dokument som stöd för fortsatta arbetet på respektive nämnd/förvaltning (Kartläggning Klimat, aktivitetsbank, systematiska miljöarbete och miljöutredning). Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen berörs på en rad områden enligt den miljöutredning som utförts som en del av arbetet. Resultatet från utredningen visar de mest betydande miljöaspekter som koncernen/resp. förvaltning aktiviteter kopplas till. Inköp av varor och tjänster och transporter är huvudsakliga aspekter att fokusera på för nämnd och förvaltning att arbeta vidare med. Som stöd till fortsatt arbete utöver underlag ska mall i hypergene skapas och koncernövergripande fokusområdesteam.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan. I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag. Koncernledningsgruppen o aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Det kommer att vara viktigt med tillkommande nyckeltal. Hög belastning av bygg, anlägg, material har pekats ut kring nämnd/förvaltnings påverkan. Viktigt att kunna påvisa goda investeringar trots att inköp kan påvisa en belastning i sprend. Fortsatt arbete kommer ske inom Viable Cities (process) där Stadsbyggnadsförvaltningen behöver ha en aktiv roll för att koppla frågorna till stadsutveckling och markanvändning.

Fokusområden

De 5 fokusområden som pekats ut att jobba extra mycket med kommer innebära arbete för nämnd och förvaltning varvid resurser behöver säkerställas:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, reovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Mål inom och utanför koncernen

-En stor del av klimatomställningen är ”utanför” kommunens eget handlingsutrymme och därvid väldigt viktigt att kommunen ställer krav på övriga aktörer genom exempelvis upphandling.

-Kan kommunen prioritera eller på något sätt gynna stadsbyggnadsprojekt eller exploatering som har en mindre negativ inverkan på miljö, som till exempel reovering av gamla fastigheter eller projekt med en tydlig klimatprofil. Större aktörer har en större ekonomiskt och resursmässig kapacitet för att sätta goda exempel och vara i framkant. Har de större ansvar i omställningen?

Koppling till markanvändning och översiktsplan samt transporteffektivitet

Översiktsplan nämns genom till exempel 15 000 nya bostäder men markanvändning/stadsplaneringens roll/viktig del även för klimatprogram och plan behöver kompletteras. Det saknas resonemang kring strategisk markanvändning, lokalisering och ”närhetsbegreppet” som är en utgångspunkt i översiktsplan och grönplan samt tankar kring ett transporteffektivt samhälle. Förarbetet i arbetsgruppen för transporter har inte riktigt fått genomslag. Avsaknaden av mål kring ett transporteffektivt samhälle där vi behöver resa mindre med bil som behöver få större dignitet tillsammans med energieffektivisering och fossilfria bränslen.

De utpekade åtgärderna nationellt inom transportsektorn är transporteffektivitet, energieffektivisering och fossilfria bränslen. I arbetsgruppen för transporter har en

analys gjort över nödvändiga styrmedel och åtgärder för att ställa om transportsystemet och minska utsläppen från transporter inom kommunen. Dessa åtgärder är viktiga och behöver en politisk förankring för att kunna genomföras, inte minst eftersom omställningen kräver en långsiktig helhetssyn kring stads- och trafikplanering. Konsekvenserna av att inte förankra dessa åtgärder kan försvåra en framtida implementering eftersom det är en kombination av åtgärder och samverkan som kommer att leda oss mot målbilden om ett klimatpositivt samhälle, inte enskilda lösningar i sig. 2030 inte långt borta och de beslut som tas idag behöver vara grundade i målet om en 80 % minskning av utsläppen för att utvecklingen ska gå åt rätt håll.

I målformuleringen kring transporter saknas skrivelser kring energianvändning och transporteffektivitet som är två viktiga begrepp. Risker är att biodrivmedel och elektrifiering får en allt för framträdande roll i omställningen som förhåller de viktiga långsiktiga satsningarna kring ett transporteffektivt samhälle som behöver göras. Detta framgår exempelvis i Trafikverkets inriktningsförslag till en ny nationell plan där de förlitar sig på biobränslen och elektrifiering för nå nollutsläpp, vilket går emot andra uppsatta mål kring bland annat hållbara städer och samhällen, jämställdhet och biologisk mångfald. Att belysa utmaningarna och osäkerheten kring vårt framtida energisystem och tydligare framhäva transporteffektivitet ökar resiliensen i måluppfyllnaden om ett framtida hållbart transportsystem. Detta skulle även stärka kopplingen till kommande trafik- och mobilitetsplan som ser ett minskat bilåkande i Eskilstuna som en nödvändighet för att minska negativa effekter i form av trängsel, buller och luftkvalité och för att nå mål som attraktiv stad, jämställdhet och social rättvisa såväl som klimatmålet.

Barnperspektivet

-I och med barnkonventionen bör man lyfta in barnperspektivet inom berörda fokusområden. En viktig del i hela klimatomställningen är information och utbildning i frågorna.

-Klimatprogram bör belysa den stora samhällsomställningen som sker, främst hos den yngre generation som ställer högre krav på klimat - och konsumtionsfrågan. Detta ser man även i nya lagkrav mm. Ska man belysa att detta innebär att det snarare kommer bli mer kostsamt att inte jobba med dessa frågor i framtiden.

Koppling till specifika åtgärder i plan

Nedan lyfts ett antal specifika åtgärder med synpunkt kopplat till denna:

-Förbättra odlingsmetoder

Inom jordbruket kan odlingsmetoderna förbättras ur klimatsynpunkt, till exempel att hålla marken bevuxen under hela året, eller så stor del av året som möjligt, eller att odla mer effektivt per yta eller i staden

Synpunkt: Resonemang kring jordbruksmark och byggnation saknas

-Öka mängden grönytor och träd

I takt med att fler flyttar till Eskilstuna ökar andelen bebyggd och hårdjord yta. Alla former av träd och grönska bidrar till att kapsla in växthusgaser. Därför är det särskilt viktigt att mängden grönytor och träd ökar. Detta kan alla slags aktörer bidra med.

Synpunkt: Särskilt aktuellt för förvaltning och nämnd kopplat till investeringsbudgeten. Innebär inte bara att plantera nytt, utan ännu mer att bevara det gröna uppvuxna som vi redan har. Fördelen med att jobba med biokol i växtbäddar inom stadsmiljön skulle kunna lyftas samt tänk kring till exempel gröna tak.

-Ställ klimatkrav på bygg- och anläggningsmaterial

*Företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan göra stor skillnad genom att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling av bygg- och anläggningsmaterial.
Även privatpersoner kan bidra genom att efterfråga byggmaterial med låg klimatpåverkan.*

Synpunkt: Önskvärt att vi som koncern tar ett steg längre och säga att där det finns miljöriktiga alternativ utifrån den gestaltning som gjorts ska det väljas före ett annat. Frågan är dock hur ska man mäta det? Har vi den kompetensen att avgöra?

-Vässa den offentliga upphandlingen ur klimatsynpunkt

Eskilstuna kommunkoncern och Region Sörmland är exempel på två av Eskilstunas stora arbetsgivare och offentliga konsumenter som tillsammans konsumerar varor och tjänster för flera miljarder kronor varje år. Offentliga aktörer kan bidra genom att samarbeta mellan varandra och med leverantörer samt genom att efterfråga och ställa krav på leverantörer att leverera produkter och tjänster som inte medför negativ klimatpåverkan, eller bidrar till positiv klimatpåverkan.

Synpunkt: Offentlig sektor spelar också en viktig roll som förebild/föregå med gott exempel/leva som man lär.(finns med i utgångspunkter men bör synliggöras även här).

- Skapa förutsättningar för förnybar elproduktion vid fysisk planering.

Synpunkt: Det låter rimligt att det ska skapas förutsättningar för förnybar elproduktion och om det ska vara en fristående anläggning kanske det behöver planläggas? Men om det mer handlar om komplement som ex på taket på en byggnad är det väl inget som regleras i detaljplan eller annan fysisk planering? (Förutom ex att höjder och lutningar måste passa). Bidrar det till ökad förnybar elproduktion? Är det inte lika viktigt att en dialog behöver lyftas redan tidigt för att informera om möjligheterna? Då är det inte bara område stadsplanering som behöver involveras.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Suzan Östman Bäckman
Samordningschef

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Ola Bjerding
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

Stadsbyggnadsnämnden

Remissvar – Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningen yttrande på Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

Sammanfattning

”Klimatplansprojektet” har mynnat ut i två styrdokument baserat på frågans koppling till rådighet och mätbarhet.

-Klimatprogram Eskilstuna omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Remiss till invånare och verksamma i Eskilstuna.

-Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank (verktyget Panorama).

Under 2022 ska alla förvaltningar och bolag:

- Svara på remissen om Koncernens plan för klimat
- Ta fram en lokal plan för klimat (Åtagande i årsplan -2022
Klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet -Strategisk miljöbedömning)

Mål

Programmet och planen tar utgångspunkt i de 17 Globala målen med fokus Mål 13 *Bekämpa Klimatförändringarna. FN:s Klimatkonvention med sitt globala mål: Halvera utsläpp till 2030 -nära noll 2050. Rika länder går före. Parisavtalet med dess syfte på uppvärmning väl under 2 grader med syfte på 1,5 grad.*

Som ram finns även:

- *EU:s klimatmål* -EU ska bli världens första klimatneutrala region och vara klimat neutralt år 2050. En milstolpe på vägen dit är 2030 då man ska ha minskat klimatutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990.
- *Sveriges Klimatmål 2045*-Sveriges klimatmål är att inte ha några växthusgasutsläpp i atmosfären 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet är mer ambitiöst än vad som formellt krävs av Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. (Samtidigt är det inte nog ambitiöst för att leva upp till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet).
- *Nationellt energimål* -Den svenska energipolitiken ska bygga på samma grundpelare som energisamarbetet i EU varför man fastställt att energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion.
- *Regionalt mål* - Länsstyrelsen i Södermanlands län har beslutat om en regional klimat- och energistrategi där målet är att vara ett klimat neutralt Södermanland 2045. Inom arbetet med strategin har en koldioxidbudget¹ beräknats för Södermanlands län som visar att aktörer i länet behöver minska utsläppen av koldioxid med 16 procent per år.
- *Kommunalt samarbete Fyra Mälarstäder* - samarbete mellan kommunerna Enköping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås som tillsammans samlar drygt 340 000 invånare och 16 000 företag. Fyra Mälarstäder verkar för att begränsa klimatpåverkan bland annat genom att utveckla fysisk och digital infrastruktur.

Målet för Klimatprogram och Kommunkoncernens plan för klimat är att Eskilstuna kommun med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositiva 2045. Det innebär att vi som bor och verkar på den här platsen behöver ta steg för att minska våra utsläpp och hitta sätt att fånga in mer växthusgaser än vad vi släpper ut. Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål.

- *Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045*
- *Delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent mellan år 2020 och 2030**.

Genom arbetet med programmet och planen så siktas på att göra förflyttningar med större effekt så tidigt som möjligt. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut fortsatt bidra till global uppvärmning. Därför krävs

¹ Den globala koldioxidbudgeten är den begränsade totala mängd koldioxid, det utsläppsutrymme, som kan släppas ut till atmosfären för att klara ett visst temperaturmål. Den globala koldioxidbudgeten kan brytas ner, fördelas, i tid och rum, och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar.

en exponentiell utsläppsminskning för att inte fylla på våra gamla utsläpp mer. Det innebär att målet inte kan nås om aktörer arbetar utifrån en linjär utsläppsminskningsskurva, utan kurvan behöver böjas vilket innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

Yttrande

Tidshorisont

-Tidshorisonten är 2027. Tidshorisonten borde vara "2030 med utblick 2050" för att koppla till Vision 2030 och översiktsplan 2030.

Mål

Mål kopplar väl till globala, nationella och regionala mål gällande klimat. I Agenda 2030 lyfts mål 13 "Bekämpa klimatförändringarna". Målen i Agenda 2030 ska ses som integrerade och odelbara varvid tydligare koppling till övriga mål vore önskvärt. Mål 11 "Hållbara städer och samhällen" är ett exempel som är viktigt för Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen i det kommande klimatarbetet.

Kommunkoncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet. Mål och fokusområden för koncernen finns rådighet kring varvid dessa i vissa fall skulle kunna gå ett steg längre (se nedan).

Arbetets upplägg

-Det är ett omfattande material och arbete som ligger bakom program och plan samtidigt mycket som kvarstår på förvaltning- och bolagsnivå. Klimatprogram för Eskilstuna har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Det är positivt att en bred samverkan ligger bakom. Stadsbyggnadsförvaltning har initialt varit delaktig i temagrupper handel och restaurang, Transport, bygg och anläggning. Stor del av arbetet som gjordes i grupperna ligger i aktivitetsbanken panorama. Temagrupper från Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att förarbetet inte är så synligt i slutmaterialet program och plan (se nedan).

-Det finns en rad dokument som stöd för fortsatta arbetet på respektive nämnd/förvaltning (Kartläggning Klimat, aktivitetsbank, systematiska miljöarbete och miljöutredning). Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen berörs på en rad områden enligt den miljöutredning som utförts som en del av arbetet. Resultatet från utredningen visar de mest betydande miljöaspekter som koncernen och respektive förvaltnings aktiviteter kopplas till. Inköp av varor och tjänster och transporter är huvudsakliga aspekter att fokusera på för nämnd och förvaltning i det vidare arbetet. Som stöd till fortsatt arbete utöver underlag ska mall i Hypergene skapas och koncernövergripande fokusområdesteam.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av

växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan.

I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag. Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Det kommer att vara viktigt med framtagande av relevanta nyckeltal. Hög klimatrelaterad belastning av bygg, anlägg, material har pekats ut som en betydande miljöpåverkan från stadsbyggnadsnämnd/förvaltning. Viktigt att kunna påvisa ”goda investeringar” trots att inköp kan påvisa en belastning i sprend.

Fortsatt arbete kommer ske inom Viable Cities (process) där Stadsbyggnadsförvaltningen behöver ha en aktiv roll för att koppla frågorna till stadsutveckling och markanvändning.

Fokusområden

De 5 fokusområden som pekas ut att jobba extra mycket med kommer innebära arbete för nämnd och förvaltning varvid resurser behöver säkerställas:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Mål inom och utanför koncernen

-En stor del av klimatomställningen är ”utanför” kommunens eget handlingsutrymme och därvid väldigt viktigt att kommunen ställer krav på övriga aktörer genom exempelvis upphandling.

-Det vore önskvärt att kommunen kan prioritera eller på något sätt lyfta stadsbyggnadsprojekt eller exploatering som har en mindre negativ inverkan på miljö, som t.ex. renovering av gamla fastigheter eller projekt med en tydlig klimatprofil. Större aktörer har en större ekonomiskt och resursmässig kapacitet för att sätta goda exempel och vara i framkant. Har de större ansvar i omställningen?

Koppling till markanvändning och översiktsplan samt transporteffektivitet

Översiktsplan nämns genom den planeringsmässiga höjden på 15 000 nya bostäder men markanvändning/stadsplaneringsroll för klimatprogram och plan behöver kompletteras. Det saknas resonemang kring strategisk markanvändning, lokalisering och ”närhetsbegreppet” som är en utgångspunkt i översiktsplan och grönplan samt inriktning kring ett transporteffektivt samhälle. Förarbetet i arbetsgruppen för transporter har inte riktigt fått genomslag vilket är synligt genom avsaknaden av mål kring ett transporteffektivt samhälle där vi behöver resa mindre med bil tillsammans med energieffektivisering och fossilfria bränslen.

De utpekade åtgärderna nationellt inom transportsektorn är transporteffektivitet, energieffektivisering och fossilfria bränslen. I arbetsgruppen för transporter har en analys gjorts över nödvändiga styrmedel och åtgärder för att ställa om transportsystemet och minska utsläppen från transporter inom kommunen. Dessa åtgärder är viktiga och behöver en politisk förankring för att kunna genomföras, inte minst eftersom omställningen kräver en långsiktig helhetssyn kring stads- och trafikplanering. Konsekvenserna av att inte förankra dessa åtgärder kan försvåra en framtida implementering eftersom det är en kombination av åtgärder och samverkan som kommer att leda oss mot målbilden om ett klimatpositivt samhälle, inte enskilda lösningar i sig. År 2030 inte långt borta och de beslut som tas idag behöver vara grundade i målet om en 80 % minskning av utsläppen för att utvecklingen ska gå åt rätt håll.

I målformuleringen kring transporter saknas skrivelser kring energianvändning och transporteffektivitet som är två viktiga begrepp. Riskerna är att biodrivmedel och elektrifiering får en allt för framträdande roll i omställningen som förhåller de viktiga långsiktiga satsningarna kring ett transporteffektivt samhälle som behöver göras. Detta framgår exempelvis i Trafikverkets inriktningsförslag till en ny nationell plan där de förlitar sig på biobränslen och elektrifiering för nå nollutsläpp, vilket går emot andra uppsatta mål kring bland annat hållbara städer och samhällen, jämställdhet och biologisk mångfald. Att belysa utmaningarna och osäkerheten kring vårt framtida energisystem och tydligare framhäva transporteffektivitet ökar resiliensen i måluppfyllnaden om ett framtida hållbart transportsystem. Detta skulle även stärka kopplingen till kommande trafik- och mobilitetsplan som ser ett minskat bilåkande i Eskilstuna som en nödvändighet för att minska negativa effekter i form av trängsel, buller och luftkvalité (och för att nå mål som attraktiv stad, jämställdhet och social rättvisa såväl som klimatmålet).

Barnperspektivet

-Barnkonventionen medför att barnperspektivet bör lyftas in inom berörda fokusområden. En viktig del i hela klimatomställningen är information och utbildning i frågorna.

-Klimatprogram bör belysa den stora samhällsomställningen som sker, främst hos den yngre generation som ställer högre krav på klimat - och konsumtionsfrågan. Detta är även synligt i nya lagkrav mm. Det kan belysas att det kommer bli mer kostsamt att inte jobba med dessa frågor i framtiden.

Koppling till specifika åtgärder i plan

Nedan lyfts ett antal specifika åtgärder med synpunkt kopplat till denna:

-Förbättra odlingsmetoder

Inom jordbruket kan odlingsmetoderna förbättras ur klimatsynpunkt, till exempel att hålla marken bevuxen under hela året, eller så stor del av året som möjligt, eller att odla mer effektivt per yta eller i staden

Synpunkt:

Resonemang kring jordbruksmark och byggnation saknas med koppling till översiktsplan 2030 och dess ställningstaganden.

-Öka mängden grönytor och träd

I takt med att fler flyttar till Eskilstuna ökar andelen bebyggd och hårdgjord yta. Alla former av träd och grönska bidrar till att kapsla in växthusgaser. Därför är det särskilt viktigt att mängden grönytor och träd ökar. Detta kan alla slags aktörer bidra med.

Synpunkt:

Koppling till Översiktsplan 2030 och grönplan bör förtydligas.

Att öka mängden grönyta och träd är särskilt aktuellt för stadsbyggnadsnämnd/förvaltning kopplat till investeringsbudgeten. Det innebär inte bara att plantera nytt, utan ännu mer att bevara det gröna uppvuxna som vi redan har.

Fördelen med att jobba med biokol i växtbäddar inom stadsmiljön skulle kunna lyftas samt tänk kring t.ex. gröna tak.

-Ställ klimatkrav på bygg- och anläggningsmaterial

Företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan göra stor skillnad genom att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling av bygg- och anläggningsmaterial.

Även privatpersoner kan bidra genom att efterfråga byggmaterial med låg klimatpåverkan.

Synpunkt:

Önskvärt att vi som koncern tar ett steg längre och säga att där det finns miljöriktiga alternativ utifrån den gestaltning som gjorts ska det väljas före ett annat. Här kan det dock vara en utmaning att kunna mäta. Finns kompetensen att avgöra?

-Vässa den offentliga upphandlingen ur klimatsynpunkt

Eskilstuna kommunkoncern och Region Sörmland är exempel på två av Eskilstunas stora arbetsgivare och offentliga konsumenter som tillsammans konsumerar varor och tjänster för flera miljarder kronor varje år. Offentliga aktörer kan bidra genom att samarbeta mellan varandra och med leverantörer samt genom att efterfråga och ställa krav på leverantörer att leverera produkter och tjänster som inte medför negativ klimatpåverkan, eller bidrar till positiv klimatpåverkan.

Synpunkt:

Offentlig sektor spelar också en viktig roll som förebild/föregå med gott exempel/leva som man lär (finns med i utgångspunkter men bör synliggöras även här).

- Skapa förutsättningar för förnybar elproduktion vid fysisk planering.**Synpunkt:**

Lite oklart vad som avses då fysisk planering lyfts. Det låter rimligt att det ska skapas förutsättningar för förnybar elproduktion och om det ska vara en fristående anläggning kan planläggning eventuellt bli aktuellt. Men om det mer handlar om komplement till exempel på taket på en byggnad behövs det inte regleras i detaljplan eller annan fysisk planering. Frågan är bredare än enbart område stadsplanering/fysisk planering när det kommer till dialog för ökade möjligheter till förnybar elproduktion.

STADBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Mats Hällnäs
Utvecklingschef

§ 71

Remiss av Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat (KSKF/:275)

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningen yttrande på Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat.

Reservation

Maria Chergui (V) reserverar sig skriftligen (bilaga B).

Sammanfattning

”Klimatplansprojektet” har mynnat ut i två styrdokument baserat på frågans koppling till rådighet och mätbarhet.

-Klimatprogram Eskilstuna omfattar samtliga aktörer och invånare inom Eskilstuna kommuns geografiska område. Remiss till invånare och verksamma i Eskilstuna.

-Kommunkoncernens plan för klimat omfattar verksamheten som sker inom kommunorganisationens nämnder och bolag och är kommunorganisationens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås. Kommun koncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet och en gemensam aktivitetsbank (verktyget Panorama).

Under 2022 ska alla förvaltningar och bolag:

- Svara på remissen om Koncernens plan för klimat
- Ta fram en lokal plan för klimat (Åtagande i årsplan -2022 Klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet -Strategisk miljöbedömning)

Mål

Programmet och planen tar utgångspunkt i de 17 Globala målen med fokus Mål 13 Bekämpa Klimatförändringarna. FN:s Klimatkonvention med sitt globala mål: Halvera utsläpp till 2030 -nära noll 2050. Rika länder går före. Parisavtalet med dess sikte på uppvärmning väl under 2 grader med sikte på 1,5 grad.

Som ram finns även:

- EU:s klimatmål -EU ska bli världens första klimatneutrala region och vara klimat neutralt år 2050. En milstolpe på vägen dit är 2030 då man ska ha minskat klimatutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990.
- Sveriges Klimatmål 2045-Sveriges klimatmål är att inte ha några växthusgasutsläpp i atmosfären 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Målet är mer ambitiöst än vad som formellt krävs av Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. (Samtidigt är det inte nog ambitiöst för att leva upp till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet).

- Nationellt energimål - Den svenska energipolitiken ska bygga på samma grundpelare som energisamarbetet i EU varför man fastställt att energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion.
- Regionalt mål - Länsstyrelsen i Södermanlands län har beslutat om en regional klimat- och energistrategi där målet är att vara ett klimatneutralt Södermanland 2045. Inom arbetet med strategin har en koldioxidbudget¹ beräknats för Södermanlands län som visar att aktörer i länet behöver minska utsläppen av koldioxid med 16 procent per år.
- Kommunalt samarbete Fyra Mälarstäder - samarbete mellan kommunerna Enköping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås som tillsammans samlar drygt 340 000 invånare och 16 000 företag. Fyra Mälarstäder verkar för att begränsa klimatpåverkan bland annat genom att utveckla fysisk och digital infrastruktur.

Målet för Klimatprogram och Kommunkoncernens plan för klimat är att Eskilstuna kommun med sina två städer och landsbygd ska vara klimatpositiva 2045. Det innebär att vi som bor och verkar på den här platsen behöver ta steg för att minska våra utsläpp och hitta sätt att fånga in mer växthusgaser än vad vi släpper ut. Klimatprogrammet anger övergripande klimatmål för ett gemensamt klimatomställningsarbete i Eskilstuna. Klimatmålen består av ett huvudmål och ett delmål som bidrar till att nå globala, nationella och regionala mål.

- Huvudmålet är ett klimatpositivt Eskilstuna 2045
- Delmålet är att minska utsläpp av växthusgaser med 80 procent mellan år 2020 och 2030*.

Genom arbetet med programmet och planen så siktas på att göra förflyttningar med större effekt så tidigt som möjligt. Eftersom olika växthusgaser kan ligga kvar i atmosfären i hundratals år har lager av växthusgaser som inte hunnit brytas ner i samma takt som de släppts ut fortsatt bidra till global uppvärmning. Därför krävs en exponentiell utsläppsminskning för att inte fylla på våra gamla utsläpp mer. Det innebär att målet inte kan nås om aktörer arbetar utifrån en linjär utsläppsminskningsskurva, utan kurvan behöver böjas vilket innebär att ju tidigare större övergångar till fossilfria lösningar kan ske, ju lättare blir det att nå målet över tid.

¹ Den globala koldioxidbudgeten är den begränsade totala mängd koldioxid, det utsläppsutrymme, som kan släppas ut till atmosfären för att klara ett visst temperaturmål. Den globala koldioxidbudgeten kan brytas ner, fördelas, i tid och rum, och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Tidshorisont

-Tidshorisonten är 2027. Tidshorisonten borde vara ”2030 med utblick 2050” för att koppla till Vision 2030 och översiktsplan 2030.

Mål

Mål kopplar väl till globala, nationella och regionala mål gällande klimat. I Agenda 2030 lyfts mål 13 ”Bekämpa klimatförändringarna”. Målen i Agenda 2030 ska ses som integrerade och odelbara varvid tydligare koppling till övriga mål vore önskvärt. Mål 11 ”Hållbara städer och samhällen” är ett exempel som är viktigt för Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen i det kommande klimatarbetet.

Kommunkoncernens plan för klimat har samma mål och fokusområden som programmet. Mål och fokusområden för koncernen finns rådighet kring varvid dessa i vissa fall skulle kunna gå ett steg längre (se nedan).

Arbetets upplägg

-Det är ett omfattande material och arbete som ligger bakom program och plan samtidigt mycket som kvarstår på förvaltning- och bolagsnivå. Klimatprogram för Eskilstuna har tagits fram i samverkan med representanter från företag, idéburna organisationer, offentlig verksamhet och akademi. Det är positivt att en bred samverkan ligger bakom. Stadsbyggnadsförvaltning har initialt varit delaktig i temagrupper handel och restaurang, Transport, bygg och anläggning. Stor del av arbetet som gjordes i grupperna ligger i aktivitetsbanken panorama. Temagrupper från Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att förarbetet inte är så synligt i slutmaterialet program och plan (se nedan).

-Det finns en rad dokument som stöd för fortsatta arbetet på respektive nämnd/förvaltning (Kartläggning Klimat, aktivitetsbank, systematiska miljöarbete och miljöutredning). Stadsbyggnadsnämnden/förvaltningen berörs på en rad områden enligt den miljöutredning som utförts som en del av arbetet. Resultatet från utredningen visar de mest betydande miljöaspekter som koncernen och respektive förvaltnings aktiviteter kopplas till. Inköp av varor och tjänster och transporter är huvudsakliga aspekter att fokusera på för nämnd och förvaltning i det vidare arbetet. Som stöd till fortsatt arbete utöver underlag ska mall i Hypergene skapas och koncernövergripande fokusområdesteam.

Klimatarbetet i koncernen drivs via metoden tillitsbaserad styrning vilket innebär att alla nämnder och bolagsstyrelser samt koncernledningsgruppen tar ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att minska de utsläpp av växthusgaser till atmosfären som verksamheten orsakar. De ansvarar även för att skapa förutsättningar för andra aktörer både inom och utanför koncernen att minska sin klimatpåverkan.

I praktiken behöver handlingsplaner tas fram för respektive nämnd och bolag. Koncernledningsgruppen och aktuella huvudprocessägare behöver bidra aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat, där till exempel analys och gemensam planering sker.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Det kommer att vara viktigt med framtagande av relevanta nyckeltal. Hög klimatrelaterad belastning av bygg, anlägg, material har pekats ut som en betydande miljöpåverkan från stadsbyggnadsnämnd/förvaltning. Viktigt att kunna påvisa ”goda investeringar” trots att inköp kan påvisa en belastning i spend.

Fortsatt arbete kommer ske inom Viable Cities (process) där Stadsbyggnadsförvaltningen behöver ha en aktiv roll för att koppla frågorna till stadsutveckling och markanvändning.

Fokusområden

De 5 fokusområden som pekas ut att jobba extra mycket med kommer innebära arbete för nämnd och förvaltning varvid resurser behöver säkerställas:

- Transportera och resa hållbart
- Använd och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

Mål inom och utanför koncernen

-En stor del av klimatomställningen är ”utanför” kommunens eget handlingsutrymme och därvid väldigt viktigt att kommunen ställer krav på övriga aktörer genom exempelvis upphandling.

-Det vore önskvärt att kommunen kan prioritera eller på något sätt lyfta stadsbyggnadsprojekt eller exploatering som har en mindre negativ inverkan på miljö, som t.ex. renovering av gamla fastigheter eller projekt med en tydlig klimatprofil. Större aktörer har en större ekonomiskt och resursmässig kapacitet för att sätta goda exempel och vara i framkant. Har de större ansvar i omställningen?

Koppling till markanvändning och översiktsplan samt transporteffektivitet

Översiktsplan nämns genom den planeringsmässiga höjden på 15 000 nya bostäder men markanvändning/stadsplaneringsroll för klimatprogram och plan behöver kompletteras. Det saknas resonemang kring strategisk markanvändning, lokalisering och ”närhetsbegreppet” som är en utgångspunkt i översiktsplan och grönplan samt inriktning kring ett transporteffektivt samhälle. Förarbetet i arbetsgruppen för transporter har inte riktigt fått genomslag vilket är synligt genom avsaknaden av mål kring ett transporteffektivt samhälle där vi behöver resa mindre med bil tillsammans med energieffektivisering och fossilfria bränslen.

De utpekade åtgärderna nationellt inom transportsektorn är transporteffektivitet, energieffektivisering och fossilfria bränslen. I arbetsgruppen för transporter har en analys gjorts över nödvändiga styrmedel och åtgärder för att ställa om transportsystemet och minska utsläppen från transporter inom kommunen. Dessa åtgärder är viktiga och behöver en politisk förankring för att kunna genomföras, inte minst eftersom omställningen kräver en långsiktig helhetssyn kring stads- och trafikplanering. Konsekvenserna av att inte förankra dessa åtgärder kan försvåra en

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

framtida implementering eftersom det är en kombination av åtgärder och samverkan som kommer att leda oss mot målbilden om ett klimatpositivt samhälle, inte enskilda lösningar i sig. År 2030 inte långt borta och de beslut som tas idag behöver vara grundade i målet om en 80 % minskning av utsläppen för att utvecklingen ska gå åt rätt håll.

I målformuleringen kring transporter saknas skrivelser kring energianvändning och transporteffektivitet som är två viktiga begrepp. Risker är att biodrivmedel och elektrifiering får en allt för framträdande roll i omställningen som förhalar de viktiga långsiktiga satsningarna kring ett transporteffektivt samhälle som behöver göras. Detta framgår exempelvis i Trafikverkets inriktningsförslag till en ny nationell plan där de förlitar sig på biobränslen och elektrifiering för nå nollutsläpp, vilket går emot andra uppsatta mål kring bland annat hållbara städer och samhällen, jämställdhet och biologisk mångfald. Att belysa utmaningarna och osäkerheten kring vårt framtida energisystem och tydligare framhäva transporteffektivitet ökar resiliensen i måluppfyllnaden om ett framtida hållbart transportsystem. Detta skulle även stärka kopplingen till kommande trafik- och mobilitetsplan som ser ett minskat bilåkande i Eskilstuna som en nödvändighet för att minska negativa effekter i form av trängsel, buller och luftkvalité (och för att nå mål som attraktiv stad, jämställdhet och social rättvisa såväl som klimatmålet).

Barnperspektivet

-Barnkonventionen medför att barnperspektivet bör lyftas in inom berörda fokusområden. En viktig del i hela klimatomställningen är information och utbildning i frågorna.

-Klimatprogram bör belysa den stora samhällsomställningen som sker, främst hos den yngre generation som ställer högre krav på klimat - och konsumtionsfrågan. Detta är även synligt i nya lagkrav mm. Det kan belysas att det kommer bli mer kostsamt att inte jobba med dessa frågor i framtiden.

Koppling till specifika åtgärder i plan

Nedan lyfts ett antal specifika åtgärder med synpunkt kopplat till denna:

-Förbättra odlingsmetoder

Inom jordbruket kan odlingsmetoderna förbättras ur klimatsynpunkt, till exempel att hålla marken bevuxen under hela året, eller så stor del av året som möjligt, eller att odla mer effektivt per yta eller i staden

Synpunkt:

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Resonemang kring jordbruksmark och byggnation saknas med koppling till översiktsplan 2030 och dess ställningstaganden.

-Öka mängden grönytor och träd

I takt med att fler flyttar till Eskilstuna ökar andelen bebyggd och hårdgjord yta. Alla former av träd och grönska bidrar till att kapsla in växthusgaser. Därför är det särskilt viktigt att mängden grönytor och träd ökar. Detta kan alla slags aktörer bidra med.

Synpunkt:

Koppling till Översiktsplan 2030 och grönplan bör förtydligas.

Att öka mängden grönyta och träd är särskilt aktuellt för stadsbyggnadsnämnd/förvaltning kopplat till investeringsbudgeten. Det innebär inte bara att plantera nytt, utan ännu mer att bevara det gröna uppvuxna som vi redan har.

Fördelen med att jobba med biokol i växtbäddar inom stadsmiljön skulle kunna lyftas samt tänk kring t.ex. gröna tak.

-Ställ klimatkrav på bygg- och anläggningsmaterial

Företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan göra stor skillnad genom att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling av bygg- och anläggningsmaterial.

Även privatpersoner kan bidra genom att efterfråga byggmaterial med låg klimatpåverkan.

Synpunkt:

Önskvärt att vi som koncern tar ett steg längre och säga att där det finns miljöriktiga alternativ utifrån den gestaltning som gjorts ska det väljas före ett annat. Här kan det dock vara en utmaning att kunna mäta. Finns kompetensen att avgöra?

-Vässa den offentliga upphandlingen ur klimatsynpunkt

Eskilstuna kommunkoncern och Region Sörmland är exempel på två av Eskilstunas stora arbetsgivare och offentliga konsumenter som tillsammans konsumerar varor och tjänster för flera miljarder kronor varje år. Offentliga aktörer kan bidra genom att samarbeta mellan varandra och med leverantörer samt genom att efterfråga och ställa krav på leverantörer att leverera produkter och tjänster som inte medför negativ klimatpåverkan, eller bidrar till positiv klimatpåverkan.

Synpunkt:

Offentlig sektor spelar också en viktig roll som förebild/föregå med gott exempel/leva som man lär (finns med i utgångspunkter men bör synliggöras även här).

- Skapa förutsättningar för förnybar elproduktion vid fysisk planering.

Synpunkt:

Lite oklart vad som avses då fysisk planering lyfts. Det låter rimligt att det ska skapas förutsättningar för förnybar elproduktion och om det ska vara en fristående anläggning kan planläggning eventuellt bli aktuellt. Men om det mer handlar om komplement till exempel på taket på en byggnad behövs det inte regleras i detaljplan

eller annan fysisk planering. Frågan är bredare än enbart område stadsplanering/fysisk planering när det kommer till dialog för ökade möjligheter till förnybar elproduktion.

Yrkande

Sarita Hotti (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Sarita Hotti yrkar avslag på Vänsterpartiets yrkande om bifall till eget tilläggsyrkande.

Maria Chergui (V) yrkar bifall på förvaltningens förslag till beslut samt på eget tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns följande förslag till beslut:

- Sarita Hottis (S) yrkande om bifall till förvaltningens förslag till beslut.
- Sarita Hottis (S) yrkar avslag på Vänsterpartiets tilläggsyrkande.
- Maria Chergui (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag samt bifall till eget tilläggsyrkande (bilaga A)

Ordförande föreslår en propositionsordning som innebär att Sarita Hottis (S) yrkande om bifall till förvaltningens förslag till beslut samt om avslag till Vänsterpartiets tilläggsyrkande och Maria Cherguis (V) yrkande om bifall till eget tilläggsyrkande ställs mot varandra. Stadsbyggnadsnämnden godkänner propositionsordningen.

Ordförande ställer proposition på de två förslagen och finner att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt Sarita Hotti (S) yrkande om att avslå Vänsterpartiets tilläggsyrkande.

Utdrag till:
Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 71

2022-03-22 SBN/2021/598

Bilaga B

Kommunstyrelsen 2022-03-22

Reservation

Ärende 26: Remissvar – Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat

KSKSF/2022:953

Jag reserverar mig mot att nämnden inte ville lägga till mitt yrkande om att "Klimatplanen behöver för att kunna få den önskade effekten tillföras konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder som följs upp".

Jag och Vänsterpartiet anser att det är bra och ambitiösa mål i planen, men är orolig för att med den utformning den har idag, riskerar kommunen att inte leva upp till de satta målen utifrån den angivna tidsramen. Vi tror att den behöver kompletteras med mer konkreta, mätbara och tidsatta åtgärder.

Maria Chergui (V)

§ 7 Remiss – Kommunkoncernens plan för klimat

Dnr 2022:012

Styrelsen beslutade

att godkänna remissvar efter ändringar till kommunkoncernens plan för klimat enligt nedan, samt

att skicka remissvaret till Eskilstuna Kommun.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har skickat förslag till Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat på remiss. Planen omfattar kommunkoncernens verksamhet och utgör kommunkoncernens kortsiktiga plan för att bidra till att nå målen i Klimatprogram Eskilstuna. Planen ersätter den av Eskilstuna kommunfullmäktige tidigare beslutade "Revidering av Eskilstuna kommuns klimatplan (KS/KF 2016:214)"

Kommunkoncernens plan för klimat beskriver mål, fokusområden och process för att minska koncernens klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånare och andra aktörer att minska sin påverkan på klimatet.

Till planen finns även en kartläggning av kommunkoncernens klimatpåverkan beräknad enligt standarden Greenhouse Gas Protocol. Av kartläggningen framgår att kommunkoncernens direkt och indirekta utsläpp uppgår till ca 180 000 ton CO₂e varav de indirekta utsläppen utgör den absoluta merparten av de totala utsläppen ifrån verksamheten.

Generella kommentar

Kommunföretag är positiva till framtagandet av ett uppdaterat styrande dokument på klimatområdet samt förordar att planen tidsmässigt harmoniseras med kommande strategiska inriktningar och kommunens styrsystem i stort. En samordning med strategisk inriktning skapar starkare förutsättningar för att införliva klimatomställningsarbetet i styrningen mot att nå visionen 2030 som en global ledstjärna inom miljöområdet.

Det föreslagna tillitsbaserade förhållningssättet bedöms likaså positivt där respektive styrelse har ansvar för att planera och genomföra kostnadseffektiva åtgärder för att reducera de utsläpp som verksamheten orsakar. Det bedöms skapa engagemang och ansvarstagande samt leda till mer välgrundade beslut då dessa tas närmare utsläppskällorna. I sammanhanget kan även nämnas att Kommunföretag i ägardirektiv för 2022 har ett särskilt utredningsuppdrag om att utarbeta en handlingsplan för energi och klimat för bolagskoncernen i syfte att minska koncernen och Eskilstunas klimatpåverkan och bidra till att Eskilstuna blir klimatpositivt 2045. Vad gäller tillitsbaserad styrning så är det avgörande att tydliga förhållningsramar och mandat föreligger samt att en löpande uppföljning av resultaten återkopplas och aggregeras.

Kommunföretag noterar att planen är avgränsad till reduktion av växthusgasutsläpp men vill betona att hållbarhetsarbete behöver knyta an

till samtliga globala mål i agenda 2030, såsom exempelvis biologisk mångfald.

Målsättningar

Målet i Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimat är att bidra till att målen i Klimatprogram Eskilstuna kan uppnås. Planen sträcker sig till 2027 men innehåller inte något uttryckligt mål under planperioden. Av beskrivningen till en "Plan" så framgår att "En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer." Kommunföretag ser skäl till att överväga om planen inte borde kompletteras med ett konkret mål för planperioden. Förslagsvis sker detta efter en första insamling av bolags och nämnders planer för åtgärder 2023-2027 samlats in och sammanställts.

Övergripande mål

Det långsiktiga målet uttrycks som "Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045". I och med att även indirekta utsläpp ingår så omfattas hela värdekedjan med leverantörer och kunder. Kommunföretag stödjer målbilden att bedriva en klimatpositiv verksamhet år 2045.

En klimatpositiv verksamhet bedöms stärka bolagskoncernens varumärken såväl ur ett kund- leverantör- och arbetsgivarperspektiv som för andra intressenter. I synnerhet visar undersökningar att ett aktivt hållbarhetsarbete i framkant attraherar unga generationer. En bärande del av Eskilstunas varumärkeskoncept är MiljöEvolution* och Eskilstuna har idag en framskjuten position inom hållbarhet och det bedöms av strategisk vikt att bibehålla denna. Eskilstuna Kommunföretag ser att ett starkt hållbarhetsvarumärke stärker människor och organisationers vilja och önskan att bosätta och etablera sig, bo och verka samt utvecklas i Eskilstuna.

Delmål 2030

Delmålet till 2030 är definierat som "Klimatpåverkan från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med 80% till år 2030". Målbilden är högt ställd i jämförelse med de nationella målen och innebär ett årligt utsläpp på ca 36 000 ton år 2030 baserat på genomförd klimatkartläggning. Kommunföretag är av uppfattningen att delmålet får anses vara tufft och i delar svåruppnåeligt till 2030. I sammanhanget behöver även realiteten av att drygt två år redan förflutit beaktas. För att klimatpåverkan ska kunna minska närmandevis med 80 procent till år 2030 bedöms kompletterande åtgärder i form av exempelvis ytterligare nettoupptag i skog och mark samt avskiljning och lagring av koldioxid nödvändiga, vilket kan innebära investeringar i teknik som idag inte finns eller enbart finns i experimentella anläggningar. Planen borde konsekvent fokusera på kommunkoncernens nettoutsläpp och det bör övervägas om inte tempot i utsläppsminskningarna bör ligga närmare de nationella målen. Det bedöms av vikt att realistiska mål sätts och Kommunföretag förordar att en separat bedömning av rimligheten i målsättningen för kommunkoncernen genomförs, samtidigt bör näringslivet och invånarnas röster väga tungt vid målsättningen och Kommunföretag anser att bolagskoncernen inte bör sätta lägre ambitioner än vad andra aktörer gör i stort.

Kommunkoncernens mätmetodik

Kommunkoncernens plan för klimat omfattar både direkta och indirekta utsläpp, definierat som scope 1, 2 och 3 enligt GHG-protokollet. Kommunföretag är positiva till att målsättningarna tar sikte på hela

värdekedjan, de vill säga såväl utsläpp som direkt orsakas av kommunkoncernen men även utsläpp som sker uppströms och nedströms i värdekedjan av tjänster och produkter. Utifrån genomförd klimatkartläggning så är det tydligt att kommunkoncernen har stora indirekta utsläpp vilka det bedöms vara viktigt och ansvarsfullt att verka för att reducera.

Den genomförda klimatkartläggningen avseende indirekta scope 3 utsläpp baseras på schabloner och beräkningar baserade på inköpsstatistik. Kommunföretag anser att kartläggningen ger en tillräckligt bra grund att utgå från men vill betona vikten av framåtriktat undvika breda schablonberäkningar avseende scope 3-utsläpp och hitta gemensamma metoder och verktyg för att mäta utsläpp. Det bedöms även viktigt att fokusera insatser där effekten kan förväntas vara som störst givet ekonomiska begränsningar.

Finansiering och påverkan på ekonomi

Av planen framgår att grundprincipen är att åtgärder ska finansieras inom befintlig ram. En reduktion av utsläppen till nivån 36 000 ton 2030 och sedermera en klimatpositiv verksamhet 2045 bör antas vara förknippade med stora utgifter, men även affärsmöjligheter. Det är av vikt att ägaren är medveten om att utsläppsreduktioner, med hög sannolikhet, är förknippade med stora utgifter, och att detta under perioden bör balanseras med bolagets förmåga att stärka och upprätthålla förväntade framtida resultatnivåer och ägaren uppmanas att adressera kortsiktiga ekonomiska och miljömässiga målkonflikter i kommande ägardirektiv. Samtidigt bör det klargöras att samhällskostnaderna för att inte agera med rimlig säkerhet kan förväntas vara än högre över tid.

Det kommer mot bakgrund av ovan vara av stor vikt att löpande bedöma utsläppsreducerande åtgärder utifrån såväl kvalitet som ekonomi där kostnadseffektiva åtgärder behöver eftersträvas för att balansera ekonomiska krav och förväntningar. Det kommer även vara av vikt att söka extern finansiering för klimatomställningsarbetet. Finansiella stödsystem är ofta kopplade till nationella målsättningar vilket innebär att prioriteringar i stor utsträckning kommer att följa de områden där extern finansiering, vid varje givet tillfälle, finns att tillgå. Teknikutvecklingen för omställning och begränsningar av klimatpåverkan går samtidigt väldigt fort. Delar sker succesivt, andra delar i tekniksprång eller rent av exponentiellt. Det är av största vikt att kommunkoncernen löpande bevakar utvecklingen för att både delta i att stimulera och att använda sig av nya tekniska landvinningar för att kostnadseffektivt nå målbilden om en klimatpositiv verksamhet 2045.

Prioriteringar

Åtgärder och prioriteringar inom kommunkoncernen för att reducera utsläpp bör göras från ett helhetsperspektiv där hänsyn tas till indirekta konsekvenser. Totalt sett reducerade utsläpp bör prioriteras före kommunkoncernens egna utsläpp.

Som exempel kan ökad investeringstakt i elnät leda till ökade utsläpp inom kommunkoncernen medan utsläpp totalt sett kan minska genom elektrifiering, vilket då bör förordas.

Övriga kommentarer

I avsnittet "Organisation och ansvar" framgår att bolagsstyrelser ansvarar för att planera och genomföra åtgärder för att koncernens mål ska nås. Kommunföretag ser skäl till att komplettera bolagsstyrelsernas ansvar med att även prioritera åtgärder.

I "Organisation och ansvar" framgår att Kommunledningskontoret ansvarar

för att årligen rapportera planens måluppfyllnad till kommunstyrelsen. Kommunföretag vill betona vikten av att samordna intern rapportering med kommande regulatorisk utveckling av hållbarhetsredovisning för större företag för att undvika dubbelrapportering.

I avsnittet "Ämnesområden och bakgrund" framgår att klimatanpassningsåtgärder inte omfattas av planen. I avsaknad av andra interna styrande dokument på området ser Kommunföretag skäl till att komplettera kommunkoncerns plan för klimat med mål om att stärka anpassningsförmågan och motståndskraften mot klimatförändringar som extremväder.

Av avsnittet "Finansiering av åtgärder och merkostnader" framgår att det både på EU-nivå och nationell nivå finns gott om externa medel att söka och att föreslaget arbetssätt ökar sannolikheten att koncernens verksamhet aktivt kan söka externa medel för att finansiera åtgärder. Kommunföretag ser emellertid skäl till att komplettera föreslaget arbetssätt med inrättandet av en samordnad funktion inom kommunkoncernen som ansvarar för att säkerställa att finansiering från olika stödsystem optimeras. Föreslagen funktion skulle även kunna stödja näringsliv och andra externa aktörer med information om externa möjligheter till finansiering.

Sammanfattningsvis ställer sig Kommunföretag bakom och stödjer, med ovanstående medskick, ett tillitsbaserat och transparent arbete med Kommunkoncernens plan för klimat som möjliggör för bolag och nämnder att aktivt delta i jobbet och sluta upp bakom målsättningen Klimatpositiv kommunkoncern och kommun 2045.

Nedan redovisas svar från Eskilstuna Kommunföretags dotterbolag.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Eskilstuna Kommunfastigheter AB föreslår styrelsen besluta **att** godkänna förslaget till remissvar och kommentarer från Kfast **samt att** skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering

Ärendebeskrivning

Syftet med Kommunkoncernens plan för klimat är att beskriva mål, fokusområden och process för att minska koncernens klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånare och andra aktörer att minska sin påverkan på klimatet. Koncernens plan för klimat har tagits fram parallellt med Klimatprogrammet. Koncernens plan för klimat har samma mål och samma fem fokusområden som programmet. För att planens mål ska kunna uppnås krävs att varje nämnd och bolagsstyrelse planerar och genomför åtgärder på kort och lång sikt. Målen är:

- Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045. Klimatpositiv innebär att binda in mer växthusgaser från atmosfären än som släpps ut då verksamheten bedrivs.
- Klimatpåverkan från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med 80% till år 2030.

Uppdateringen av klimatplanen har drivits i projektform. Kommunstyrelsens arbetsutskott har utgjort politisk styrgrupp för projektet tillsammans med en styrgrupp med direktörer, vd:ar och förvaltningschefer från de förvaltningar och bolag som har störst påverkan på klimatet. Under projektet har temagrupper med representanter från både koncernens verksamheter och andra organisationer varit involverade i att ta fram förslag på aktiviteter som både koncernen och andra aktörer kan genomföra.

Klimatplanen formuleras i ett projekt som sedan övergår i en långsiktig process för att nå målet om ett klimatpositivt Eskilstuna år 2045. Koncernens huvud- och stödprocesser används för att samordna hanteringen av de utsläpp som är gemensamma för flera nämnder och bolag samt är en förutsättning för att kommunkoncernens bidrag till att målen i Klimatprogram Eskilstuna ska uppnås.

Kommentarer från Kfast

Kfasts övergripande synpunkt på Eskilstunas plan för klimat är att det är positivt att koncernen har höga ambitioner inom klimatområdet och genom framtagandet av både plan för klimat och klimatprogrammet kommer de att bidra till ökat engagemang. Inte minst tack vara arbetssättet där man haft ett stort fokus på en bred involvering med många intressenter både internt i kommunkoncernen och externa aktörer som har deltagit i workshops, temagrupper, webinarier, arbetsmöten och evenemang där det funnits möjligheter att ställa frågor, ge förslag och lämna synpunkter. Det är mycket positivt att en omfattande kommunikation av klimatfrågan har skett.

Det är vidare positivt att kommunkoncernens plan för klimat trycker på att klimatfrågan är en komplex fråga och att både ett individuellt ansvar och ett gemensamt ansvar måste tas och att man beskriver att problem, analys och åtgärder behöver formuleras tillsammans genom en gemensam arbetsprocess. Det är även positivt att man lyfter frågan till koncernledningsgruppen samt process- och huvudprocessägare som då ska bidra och delta aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat där till exempel analys och gemensam planering ska ske.

Man har även med den viktiga grunden som innebär att vi har en gemensam kartläggning av utsläppen inom kommunkoncernen som ger oss kunskap om vår nuvarande totala klimatpåverkan och kommunkoncernens klimatpåverkan. Det är även fördelaktigt att planen utgått från en internationell standard för att kartlägga organisationers klimatpåverkan, Greenhouse Gas-protocol (GHG-protokollet).

Kfast ser även positivt på att man har med scoop tre som en faktor i planen. Det innebär indirekta utsläpp av växthusgaser, till exempel inköp av varor och tjänster, och redovisas för hela leverantörskedjan, det vill säga både före (uppströms) eller efter (nedströms) den egna verksamheten. En del som inte alltid tas med i bedömning av en kommuns klimatarbete.

Det är även bra att arbetsgruppernas arbete har samlats i en aktivitetsbank som kommer vara ett värdefullt underlag i det fortsatta arbetet.

Sid 8. Organisation. I texten kan man läsa att "koncernledningsgruppen samt process- och huvudprocessägare bidrar och deltar aktivt i den koncerngemensamma processen för klimat där till exempel analys och gemensam planering sker". Vilka förväntningar/vilket uppdrag ligger på tex process- och huvudprocessägarna gällande klimatplanens genomförande? Processägare har idag begränsad tid till förfogande för sitt arbete varför denna del kan vara i behov av ett förtydligande.

Övriga synpunkter är att dokumentet beskriver kortfattat miljö- och hållbarhetseffekter, intressekonflikter och synergier som kan uppstå under varje fokusområde. När det gäller påverkan på ekonomin så tar man endast upp i planen att kostnaderna för att arbeta förebyggande är lägre än att senare betala för klimatförändringarnas konsekvenser. Frågetecken kvarstår dock kring frågan om hur mer kortsiktiga ekonomiska prioriteringar kommer vägas gentemot klimatplanens målbild år 2045. Priser för byggnation har ökat kraftigt de senaste åren och kalkyler inför investeringsprojekt är svåra att få ihop. Kfast delar uppfattningen att växthusgasutsläppen måste minska för att minska den globala uppvärmningen, men behöver fördjupa oss i kartläggningen för att kunna lägga vår plan framåt. Vilka åtgärder får störst effekt? Det arbetet behöver göras nu, där vi lär genom nätverkande och genom att testa. Vi behöver öka vår förståelse gällande kartläggningen och vår del av utsläppen och landa i områden där vi kan få störst effekt, i dagsläget känns det otydligt.

Man kan läsa i dokumentet att respektive nämnd och bolagsstyrelse ska säkerställa att andra kommunala styrdokument och processer styr mot att uppnå klimatmålen. Kfast önskar ett förtydligande om det innebär att kommunkoncernens plan för klimat är övergripande övriga styrdokument?

Kommunen har ju även som ambition att expandera vilket kommer att påverka mängden utsläpp och med det eventuella uppfyllandet av målbilderna.

Kfast vill även tillägga att det är av största vikt att ett gemensamt kvalitetssäkrat beräkningsverktyg används i uppföljningen av utsläppsmålen under arbetets gång. Det är viktigt med systematik och att datakällor med samma systemgränser finns kvar år efter år för att resultaten ska bli jämförbara.

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB föreslås besluta
att godkänna nedanstående som remissvar samt
att skicka ärendet vidare till Eskilstuna Kommunföretag AB.

Sammanfattning

Vi har tagit del av ovanstående dokument. Kommunkoncernens plan för klimat är på remiss för att samla in synpunkter från berörda aktörer. Planen har tagits fram parallellt med Klimatprogram Eskilstuna som omfattar det geografiska området Eskilstuna kommun och alla som bor och verkar i kommunen. Planen ska uppfylla programmets målsättning. Både programmet och planen bidrar till flera av de 17 globala målen inom Agenda 2030, men framför allt bidrar planen till mål 13 som anger att omedelbara åtgärder ska vidtas för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Planen har två övergripande mål.

- Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045.
- Klimatpåverkan från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med 80% till år 2030. (basår 2019)

Till planen finns två bilagor:

Bilaga 1 Sammanfattning av klimatkartläggning av Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet

Bilaga 2 Strategisk miljöbedömning

Synpunkter

Planen är mycket omfattande och mer av en sammanslagning av delar från klimatprogram och styrmodell för Eskilstuna kommun, än en plan. Det övergripande målet om ett klimatpositivt Eskilstuna 2045, ligger i linje med det nationella målet. Delmålet om att minska utsläppet med 80% anses ambitiöst. För att det ska bli en tydlig klimatplan behöver skrivelserna vässas och konkretiseras. Planen bör kompletteras med konkreta, tidsatta och uppföljningsbara mål. EEM saknar kortsiktiga mål för att få en snabbare effekt och ett ökat engagemang i hela organisationen.

EEM saknar en tydlig ägarstyrning över vilka klimatmål som ska prioriteras och hur det ska finansieras och att det finns utrymme att genomföra åtgärder kopplat till resultatkravet. Många åtgärder rör sig om stora investeringar, i form av kostnader och personella resurser.

Det är viktigt att Energi och Miljö ses som en möjliggörare för hållbar utveckling och inte den som ansvarar för alla åtgärder. Det gör vi genom att skapa en hållbar och trygg infrastruktur till kommunens aktörer, såväl privata som offentliga inom våra verksamhetsområden.

Bra att planen tar upp att klimatåtgärder på kort sikt kan innebära ökade kostnader, men skapa ett långsiktigt värde för framtiden. Många av åtgärderna som leder till minskad klimatpåverkan till exempel minskade inköp eller förändrade arbetssätt leder ofta även till en ekonomisk effektivisering. Bra och nödvändigt att medel till klimatsatsningar som har stor klimatnytta avsätts för kommunens verksamheter, som till exempel kan användas för att täcka merkostnader för prioriterade satsningar.

Mycket positivt att planen tydligt pekar på att fortsätta producera el och värme lokalt och att fler aktörer behöver bli lokala elproducenter och fler använda fjärrvärme där det finns för att möta det ökade behovet av el, så vi har all den fossilfria kraft där den gör bäst nytta. Spillvärme kan vara en möjliggörare som minskar behov av att investera i ersättande produktion, vilket hanteras i ESEMs utvecklingsplaner.

EEM bevakar och kommer även delta i temagrupper för områden kopplat till koldioxid- och energilager, och ser löpande på möjligheter att öka lagringsmöjligheter för energi i form av värme och el, samt möjliga koldioxidsänkor beaktat kostnadseffektivitet och lokal elförsörjning. Vidare ser EEM positivt på koldioxidenergilagring eftersom det utgör en klimatkompenserad åtgärd för att bli klimatpositiva 2045.

Under rubriken Använda och producera energi effektivt, bör påpekas att den negativa påverkan på klimatet som produktionen av el och värme i kraftvärmeverket har, till exempel för flisning eller transporter, är försumbar i sammanhanget. Energiproduktion kan ses som en möjliggörare för den ökade elektrifieringen av samhället vilket är en starkt bidragande möjliggörare för klimatomställningen i stort.

Under rubriken Lagra och ta upp koldioxid står om att Sverige och Eskilstuna har goda förutsättningar för att klara lagra in växthusgaser tack vare de stora ytorna av skog, mark och vatten. Det kräver dock att områdena får exploateras och användas i detta syfte.

Redaktionella synpunkter

Stryk första meningen under rubriken Ämnesområde och bakgrund, den känns inte relevant i detta dokument. Ett förslag på omformulering är: "Klimatfrågan är en av denna generations stora utmaningar och energisektorn behöver bidra med många av lösningarna i den samhällsomställning som behövs". Vilken fordonspark avses under samma rubrik? ESEMs fordonspark kan ännu inte köras helt fossilfritt. Ersätt klimatpåverkan med klimatpåverkande utsläpp under rubriken Mål.

Lägg till rening av avloppsvatten under Scope 1.

I rutan på sidan 9 positiv/negativ klimatpåverkan – ersätt om vi gör mer av detta med aktiviteter som bidrar till.

I bilaga två under rubriken Nollalternativ är det en inkonsekvent användning av tusenavgränsare med mellanslag och kommatecken. Mellanslag rekommenderas.

Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Styrelsen för Eskilstuna Logistik och Etablering AB beslutade

att inte godkänna Kommunstyrelsens förslag till Klimatplan Eskilstuna respektive Klimatprogram.

Skälen till att inte godkänna handlingarna är bl a att målsättningen inte är realistisk att uppnå och dessutom är målen mer ambitiösa än Sveriges nationella mål. Därutöver saknas det en konsekvensbeskrivning för ELE och Eskilstuna Kommunkoncern i handlingarna.

Destination Eskilstuna AB

Styrelsen för Destination Eskilstuna AB beslutade

att inte godkänna Destination Eskilstunas föreslagna yttranden,

att ge VD och ordförande i uppdrag att omformulera yttrandet, enligt nedan, samt

att överlämna yttrandet till Eskilstuna Kommunföretag.

Efter styrelsemötet har VD och ordförande återkommit med yttrandet att målsättningarna bör vara i samklang med de nationella målen och vara mätbara.

Moderaterna i Eskilstuna

Er ref/dnr: **KSKF/2021:7**

Eskilstuna Kommun

Eskilstuna 31 mars 2022

Yttrande över *Klimatprogram Eskilstuna och Kommunkoncernens och plan för Klimat*

Moderaterna i Eskilstuna

- (i) Moderaterna är positiva till framtagande av ett lokalt program och en plan för klimatet då Eskilstuna har ett ansvar att verka för en bättre yttre miljö.
- (ii) Moderaterna anser att program och plan är för snävt hållet då *klimatanpassningsfrågor* inte omfattas. Styrdokumenten bör kompletteras med anpassningsstrategi och planer baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Exempel på områden som omfattas av klimatanpassning är extremväder med följden översvämningsskador, skador på infrastruktur, infektionssjukdomar, bränder och överhettning.
- (iii) Moderaterna anser att program och plan är för snävt hållet då Eskilstuna kommunkoncernens *energistrategi* och *energiplan* inte beaktats i styrdokumenten. Exempel på energiområden är energibehov idag och framåt för olika energislag, självförsörjningsgrad inom olika energislag, investeringsplaner kopplade till att hela samhället ska ställa om från fossilt till fossilfritt.
- (iv) Moderaterna menar att det är av högsta vikt att nivån på *mål* och *uppföljning* och tempomässigt harmoniserar med Sveriges nationella mål och uppföljning från tid till annan eftersom statliga investeringsstöd ofta är kopplade till nationella målsättningar.
- (v) Moderaterna förordar ett kommunkoncerngemensamt investeringsråd som alltid ska pröva styrelser och nämnders investeringsförslag för att eliminera risk för suboptimerade investeringar. Exempelvis så kan en investering i Kfast leda till att EEM ekonomi försämras vilket måste beaktas när en investerings lönsamhet ska bedömas. Vidare förordas att Kommunföretags investeringsråd får uppdraget att pröva investeringar för hela Kommunkoncernen. Alla investeringsförslag ska redovisa konsekvensanalys avseende kort- och långsiktig resultatpåverkan på ekonomi och miljö samt områdena lokalt näringsliv, medborgarnas köpkraft samt förändring i kommunens egna personalstyrka.
- (vi) Moderaterna anser vidare att vid målkonflikt i styrdokument ska medborgarnas personsäkerhet, nämndernas och bolagens ekonomi, jobbskapande åtgärder och nya bostäder enligt huvudregeln har företräde framför minskade CO2 utsläpp. Ett undantag är att viktiga *klimatanpassningsåtgärder* i infrastrukturen har företräde före bolagens ekonomi.